

Wannegem-Lede – Leedsestraat

december 2016 - januari 2017

F. DE KREYGER, R. DE BRANT & J. HOORNE

DL&H-Archeologienota

Colofon

Project
Wannegem-Lede Leedsestraat
Archeologienota

Opdrachtgever:
Amorion bvba
Begoniastraat 55 b101
9052 Gent

Uitvoerder:
De Logi & Hoorne bvba
Canadezenlaan 1A
9991 Adegem
BTW BE 0845.028.465 RPR Gent
www.dl-h.be

DL&H Archeologienota
© 2017 – De Logi & Hoorne bvba

Niets uit deze publicatie mag vermenigvuldigd worden, opgeslagen in geautomatiseerde gegevensbestanden en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook (digitaal, mechanisch, door fotokopie) zonder toestemming van De Logi & Hoorne bvba

Inhoud

DEEL 1: PRIVACY-FICHE

DEEL 2: VERSLAG VAN RESULTATEN

Hoofdstuk 1: Bureauonderzoek	5
1. Beschrijvend gedeelte	5
1.1. Administratieve gegevens	5
1.2. Archeologische voorkennis	7
1.3. Onderzoeksopdracht	7
1.3.1. Vraagstelling	7
1.3.2. Randvoorwaarden	8
1.3.3. Geplande werken en bodemingrepen	8
1.4. Onderzoeksstrategie en –methode	9
2. Assessmentrapport	15
2.1. Methoden, technieken en criteria	15
2.2. Conservatie-assessment	16
2.3. Assessment van het onderzochte gebied	16
2.3.1. Geografische beschrijving	16
2.3.1.1. Ligging	16
2.3.1.2. Geologie	18
2.3.1.3. Aardkunde	19
2.3.1.4. Bodemerosie	19
2.3.1.5. Bodemgebruik	22
2.3.1.6. Digitaal hoogtemodel Vlaanderen	22
2.3.2. Archeologische voorkennis en historische beschrijving	24
2.3.2.1. Archeologische voorkennis	24
2.3.2.2. Historische kaarten en kadasterplannen	30
2.3.2.3. Orthofoto's en luchtfoto's	35
2.3.2.4. Toponymie en literatuur	35
2.3.3. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	39
2.3.4. Interpretatie aan- of afwezigheid archeologische sporen	39
2.3.5. Synthese	39
2.3.6. Afweging noodzaak en motivering verder onderzoek	42
2.3.7. Samenvatting onderzoek	43
3. Bibliografie	45
Hoofdstuk 2: Bijlagen	47
1. Lijst van plannen en kaarten	47
2. Figurenlijst	48

DEEL 3: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	49
1. Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen	49
1.1. Volledigheid uitgevoerde onderzoek	49
1.2. Impactbepaling	49
1.3. Bepaling van de maatregelen	52
2. Bijlagen	52
4.1. Figurenlijst	52

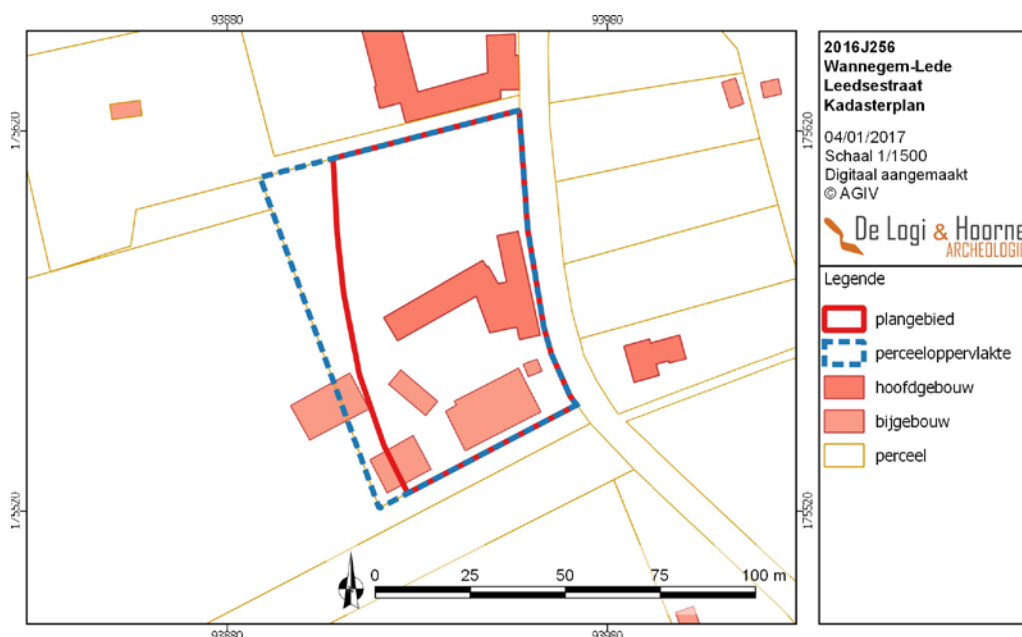
DEEL 2: VERSLAG VAN RESULTATEN

HOOFDSTUK 1: BUREAUONDERZOEK

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Administratieve gegevens

Projectcode bureauonderzoek:	2016J256
Sitecode:	WAN-LEE-16
Nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan:	Niet van toepassing
Erkende archeoloog:	De Logi & Hoorne bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00052
Locatie projectgebied:	Kruishoutem (Lede, Wannegem-Lede), omsloten door Leedsestraat
Bounding box (Lambert 72):	punt 1: min. X: 93907,9; max. Y: 175626,0 punt 2: max. X: 93972,0; min. Y: 175524,7
Oppervlakte:	4268m ²
Kadaster:	Kruishoutem, Afdeling 2 (Wannegem-Lede), Sectie B: 270e
Termijn bureauonderzoek:	9 december 2016 t.e.m. 5 januari 2016
Verstoorde zones:	Het projectgebied bevat geen gekende verstoorde zones of zones waar geen archeologie te verwachten is maar bevat mogelijk wel zones die verstoord zijn.
Kadasterkaart:	figuur 1
Topografische kaart:	figuur 2
Overzichtsplan verstoorde zones:	figuur 3

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied (© AGIV)

1.2. Archeologische voorkennis

Binnen het projectgebied langs de Leedsestraat in Kruishoutem gebeurden in het verleden geen archeologische ingrepen of vaststellingen. In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (zie *infra*).

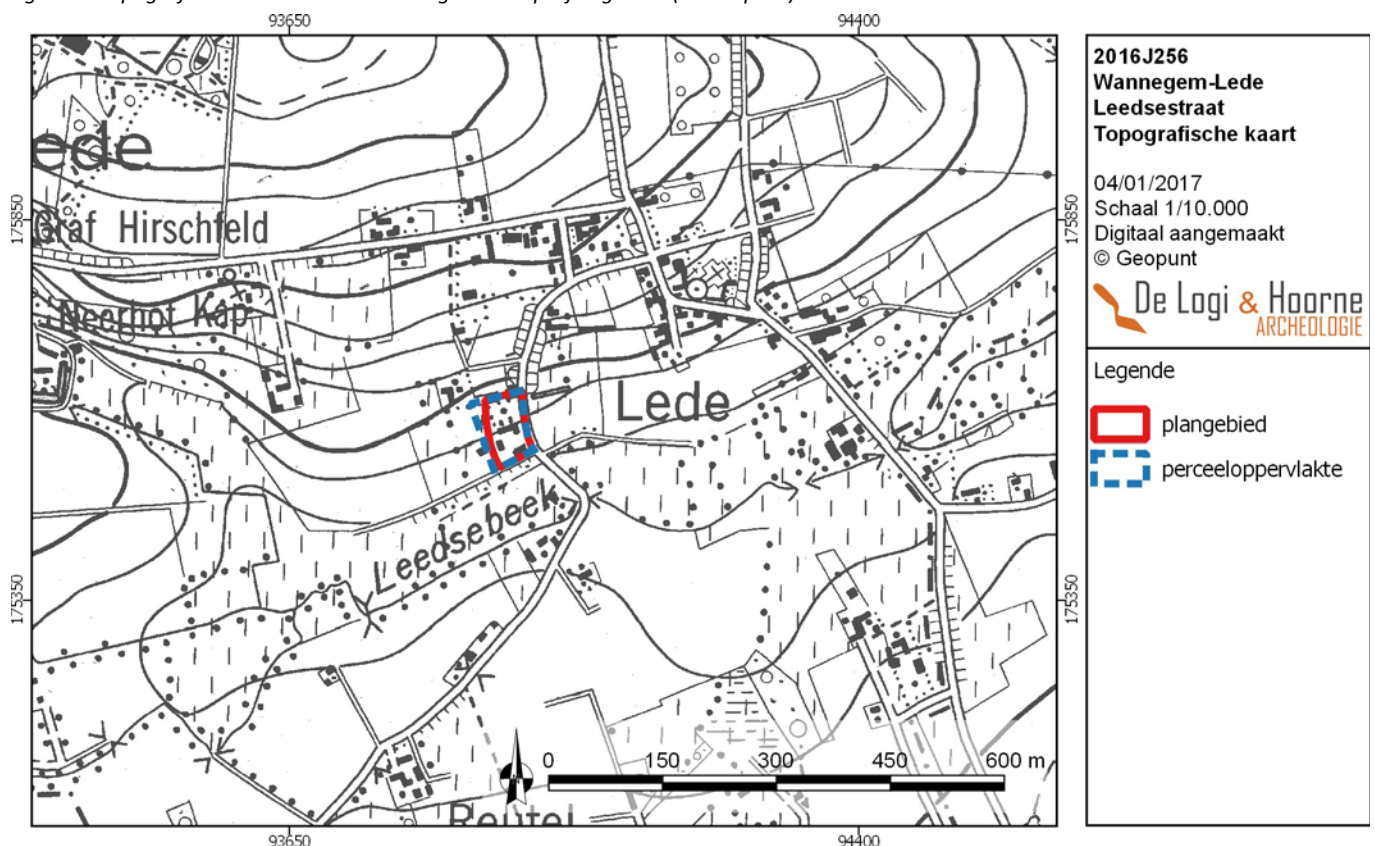
1.3. Onderzoeksoopdracht

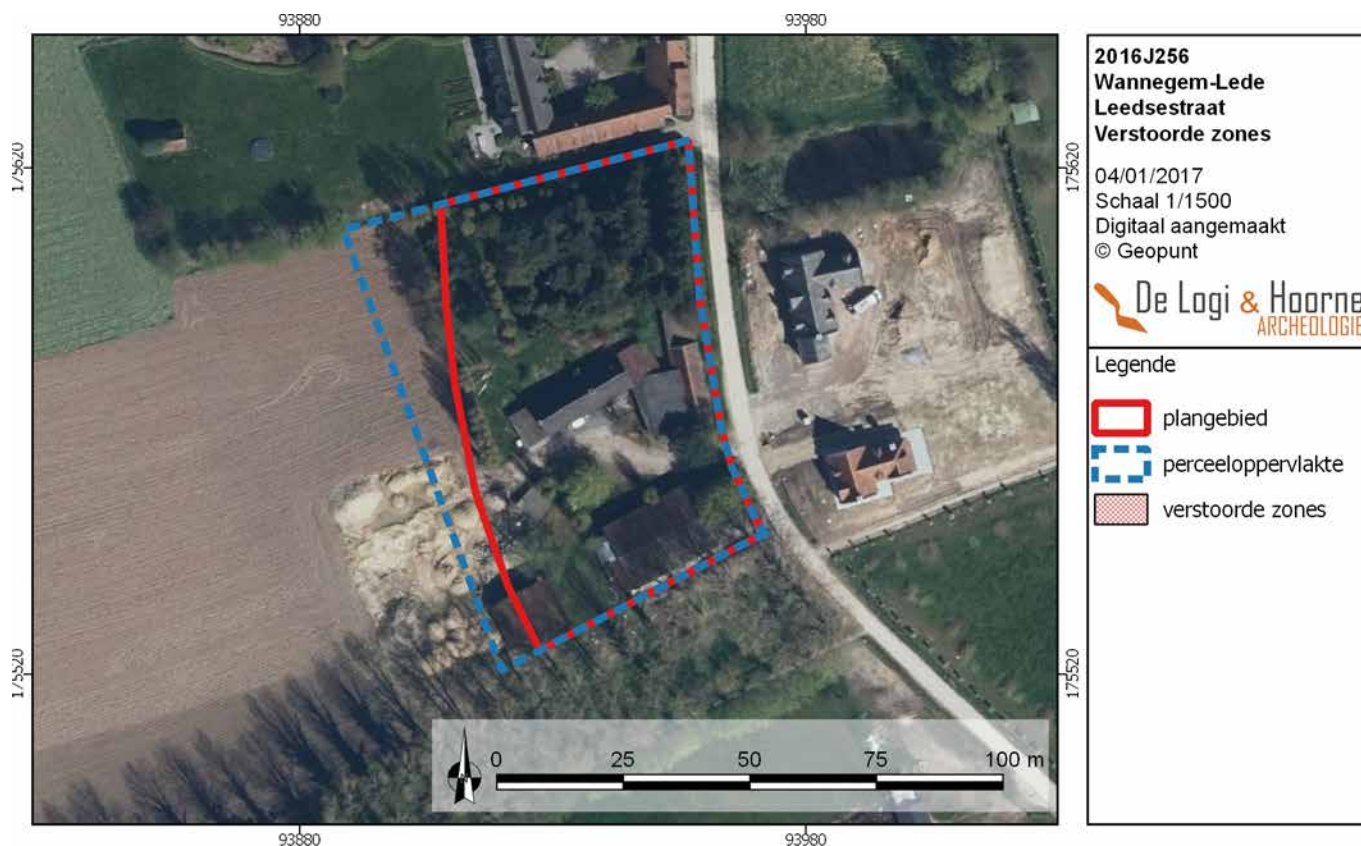
1.3.1. Vraagstelling

Dit bureauonderzoek heeft als doel het archeologisch potentieel van het projectgebied van 4268m² groot langs de Leedsestraat in Kruishoutem door middel van literaire en cartografische bronnen in te schatten. Op basis van deze bronnen moet afgewogen kunnen worden of verdere maatregelen in het kader van het archeologisch vooronderzoek nodig zijn, en welke deze zijn. Uiteindelijk moet dit bijdragen aan de finale afweging of voor een (deel van) het projectgebied al dan niet verdergezet onderzoek in de vorm van een archeologische opgraving noodzakelijk is, en of er mogelijkheden tot behoud *in situ* bestaan, en wat hiervoor de voorwaarden en vereisten zijn. Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is op basis van de bestaande bronnen, het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?
- Zo neen, kan de afwezigheid van indicaties op basis van de resultaten van het bureauonderzoek verklaard worden?
- Zo ja, kan op basis van bestaande bronnen bepaald worden wat de aard, datering en bewaring is?
- Wat is de landschapshistoriek van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke evolutie kende het landgebruik en welke invloed heeft dit gebruik op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?
- Wat is de aard en waardering van het kennispotentieel?

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 3: Luchtfoto met aanduiding van het projectgebied en de verstoorde zones (© Geopunt)

1.3.2. Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bestaande bronnen gebruikt.

1.3.3. Geplande werken en bodemingrepen

De initiatiefnemer wenst een perceel gelegen aan de Leedsestraat in Kruishoutem te verkavelen en hier een woonverkaveling met drie nieuwe bouwloten aan te leggen. Hiervoor vraagt hij een verkavelingsvergunning aan. Het betreft een perceel met een kadastrale oppervlakte van 5231m² waarvan 4268m² tot het plangebied behoort, bestaand uit het perceel 270e, van afdeling 2 (Wannegem-Lede), sectie B van de gemeente Kruishoutem.

Het huidige perceel wordt in gebruik genomen door een landbouwbedrijf, bestaande uit meerdere gebouwen die zich alle op het zuidelijke deel van het perceel bevinden. Het noordelijke terrein is momenteel in gebruik als naaldbos met een oppervlakte van 1370m² ofwel 32% van het plangebied. Het grootste gebouw omvat een woning met aanpalende stalling, garage en berging, met een totale oppervlakte van 470m². Dit gebouw ligt ongeveer centraal binnen het plangebied en vormt met een stal (63m²) aan de westelijke zijde en een loods (284m²) aan de zuidelijke kant een U-vormig boerderij-erf. Ten oosten van de loods bevindt zich nog een berging met een oppervlakte van 14m². In de meest zuidelijke hoek van het plangebied staat een veldschuur met een oppervlakte van 129m² waarvan 80m² binnen het plangebied valt. Vroeger bevond zich op de westelijke grens van perceel 270e met perceel 273e een schuur met een oppervlakte van 187m² die ondertussen werd afgebroken. In totaal wordt 911m² ofwel 21% binnen het plangebied ingenomen door gebouwen, waarvan de volledige zone tussen de gebouwen verhard is. Tijdens de terreininspectie werden geen sporen van een kelder aangetroffen.

Het volledige plangebied valt binnen perceel 270e. Dit perceel heeft een totale oppervlakte van 5231m² waarvan 4268m² ontwikkeld wordt. Tot het plangebied behoort enkel de zone die binnen woongebied met landelijk karakter valt op het gewestplan, het oostelijke deel van het perceel situeert zich binnen landschappelijk waardevol agrarisch gebied en wordt bijgevolg niet opgenomen in de verkaveling. De initiatiefnemer wil binnen het plangebied drie nieuwe bouwloten verkavelen. De loten zijn haaks op de Leedsestraat gericht. Het meest noordelijke

lot, lot 1, zal een oppervlakte hebben van 1673m² met een maximale bouwzone van 510m². Lot 2 is 1167m² groot met een maximale bouwzone van 332m² en het meest zuidelijke lot, lot 3, zal 1433m² groot zijn met een maximale bouwzone van 434m². Tussen de nieuw geplande gebouwen en de Leedsestraat wordt een strook van 6m voorbehouden als voortuinstrook, de westelijke delen van de loten dienen als tuinzone. In de voortuinzone zullen ook opritten, nutsleidingen en diverse putten komen. In totaal zal ongeveer 1500m² van het plangebied met zekerheid verstoord worden.

Aangezien de definitieve plannen van zowel de nieuw te bouwen huizen als de aansluitingen op de aanwezige nutsvoorzieningen nog niet beschikbaar zijn, kan de impactbepaling niet tot in detail beschreven worden. Het leidt evenwel geen twijfel dat de geplande werken in de bouwzones van de drie kavels en de voortuinzones een reële bedreiging impliceren van het bodemarchief.

Gezien voor de plannen een verkavelingsvergunning vereist is en het plangebied zich niet in een gebied bevindt waar geen archeologisch erfgoed te verwachten is, noch in een beschermde archeologische site of vastgestelde archeologische zone, én de totale oppervlakte van het plangebied hoger is dan 3000m² dient bij de vergunningsaanvraag een bekrachtigde archeologienota gevoegd te worden. Deze archeologienota is het resultaat van een volledig archeologisch vooronderzoek. De eerste fase binnen dit traject is een bureauonderzoek.

1.4. Onderzoeksstrategie en -methode

Dit bureauonderzoek moet, op basis van de literaire en cartografische bronnen, leiden tot een gemotiveerd advies of, en welke, maatregelen van verder vooronderzoek (met of zonder ingreep in de bodem) op het projectgebied noodzakelijk zijn.

Voor de uitvoering van het bureauonderzoek werd de bestaande literatuur over het projectgebied en de omgeving doorgenomen. Daarnaast zijn zowel de aardkundige als de historische cartografische bronnen geraadpleegd en zijn online beschikbare georeferenciede kaarten onderzocht. Deze gegevens leveren een inzicht in de gekende geomorfologie, bewoningsgeschiedenis, landschapshistoriek en -genese van het plangebied op. Ook werd een visuele terreininspectie uitgevoerd om eventueel relevante archeologische of landschappelijke structuren te visualiseren (*zie infra*) en om de verdere onderzoeksstrategie te bepalen.

Gegevens over aardkunde en geologie zijn geraadpleegd via de webservices van DOV Vlaanderen. Hoogtemodellen, orthografische foto's, historische kaarten en de bodemerosiekaart werden nagegaan via de webservices van Geopunt. De topografische kaart is via de website van het NGI geconsulteerd. Gegevens over de gekende erfgoedwaarde van het projectgebied werden geraadpleegd via het geoportaal en de Centrale Archeologische Inventaris. Een bestand met de afbakening van het projectgebied en de verschillende percelen, alsook de te realiseren plannen werd ter beschikking gesteld door de opdrachtgever. In het kader van de veiligheid werden de KLIP-plannen aangevraagd om zicht te krijgen op de aanwezige kabel- en nutsvoorzieningen binnen het plangebied. Alle digitale — en waar mogelijk ook analoge — onderzoeksdocumenten zijn binnen een GIS-omgeving geïntegreerd, vergeleken en bestudeerd.

Het aardkundige luik van het bureauonderzoek werd uitgevoerd door Raphael De Brant. Het meest relevante kaartmateriaal is onderzocht om de interpretatie van het gebied staven. Dit betreft voornamelijk de tertiair en quartair geologische kaart, de bodemkaart en het digitaal hoogtemodel. Aanvullend werd gebruik gemaakt van het boek 'Geologie van Vlaanderen' (BORREMANS 2015). Ook de landschappelijke boringen die in het verleden op en rond het terrein gebeurden, werden in het onderzoek geïncorporeerd. Tijdens het bureauonderzoek is een analyse gemaakt van de bodemsoorten en hun verwachtingsgebied. Daarnaast werd onderzocht waar mogelijk afgedekte bodems, podzolen en/of restanten uit de prehistorie of jongere periodes kunnen verwacht worden.

Frederik De Kreyger verzorgde het historische luik van het onderzoek, dat de studie van de kaart van Brückmann (1711), de kaart van Ferraris (1777), de Atlas der Buurtwegen (circa 1840), de Poppkaart (1842-1879) en de topografische kaart Vandermaelen (1846-1854) omvatte. Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de 18de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden.

Het gekende erfgoed en archeologisch onderzoek van het onderzoeksgebied en zijn omgeving werd via het Geoportaal Onroerend Erfgoed en de Centrale Archeologische Inventaris opgezocht. Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur. Daarnaast is gebruik gemaakt van bronnen over de lokale toponymie en geschiedenis. Het onderzoek op basis van historisch en cartografisch materiaal leverde geen indicaties op voor enige wijziging in het grondgebruik vanaf de 18de eeuw, waardoor bijkomend archiefonderzoek weinig tot geen extra informatie zal opleveren. De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid en zijn opgelijst in de bibliografie.

Na een eerste fase van het bureauonderzoek, werd op 9 december 2016 een visuele terreininspectie uitgevoerd. Frederik de Kreyger fotografeerde het terrein en bracht het huidige bodemgebruik op het perceel in kaart. Naast het documenteren van het bodemgebruik, had deze inspectie tot doel na te gaan welke fases van vooronderzoek — zoals veldkartering, boor- en proefsleuvenonderzoek — op het projectgebied mogelijk zijn. Frederik De Kreyger bundelde alle data in GIS en vatte de gegevens samen in deze archeologienota.

Figuur 4: Plan van de bestaande toestand (© Landmeetkundig studiebureau Martens bvba)

Provincie : Oost - Vlaanderen

Gemeente KRUISHOUTEM

2° afd. / Wannegem - Lede / Sectie B, nr. 270 E

Verkavelingsaanvraag

ligging : LEEDSESTRAAT, 18

eigenaars : Kinderen Demeyer
P/a Ledepontweg, 7
9772 Kruishoutem

Ontwerper :
Landmeetkundig studiebureau
MARTENS vzw
Huisvesting, 205 - 9700 Oudenaarde
tel. 055 / 314770 fax. 055 / 302080
e-mail : v.martens@studiebureau-martens.be
Oudenaarde, 12 juli 2016

Gezien om gevoegd te worden bij onze aanvraag van heden 12 juli 2016, de aanvragers / gevoegmachthouders,

Dhr. & Mevr. Thomas Van Landeghem - Oudien Vandenabeele
Bogenstraat, 50/101 - 9052 Zeijwilde

Dhr. & Mevr. Luc Vandenabeele - Christine Lambrecht
Wangemakensstraat, 129 - 9770 Kruishoutem

Noël Martens
hoofdgedaneel-architect - zaakvoerder
LAN 040141

adviesruimte :

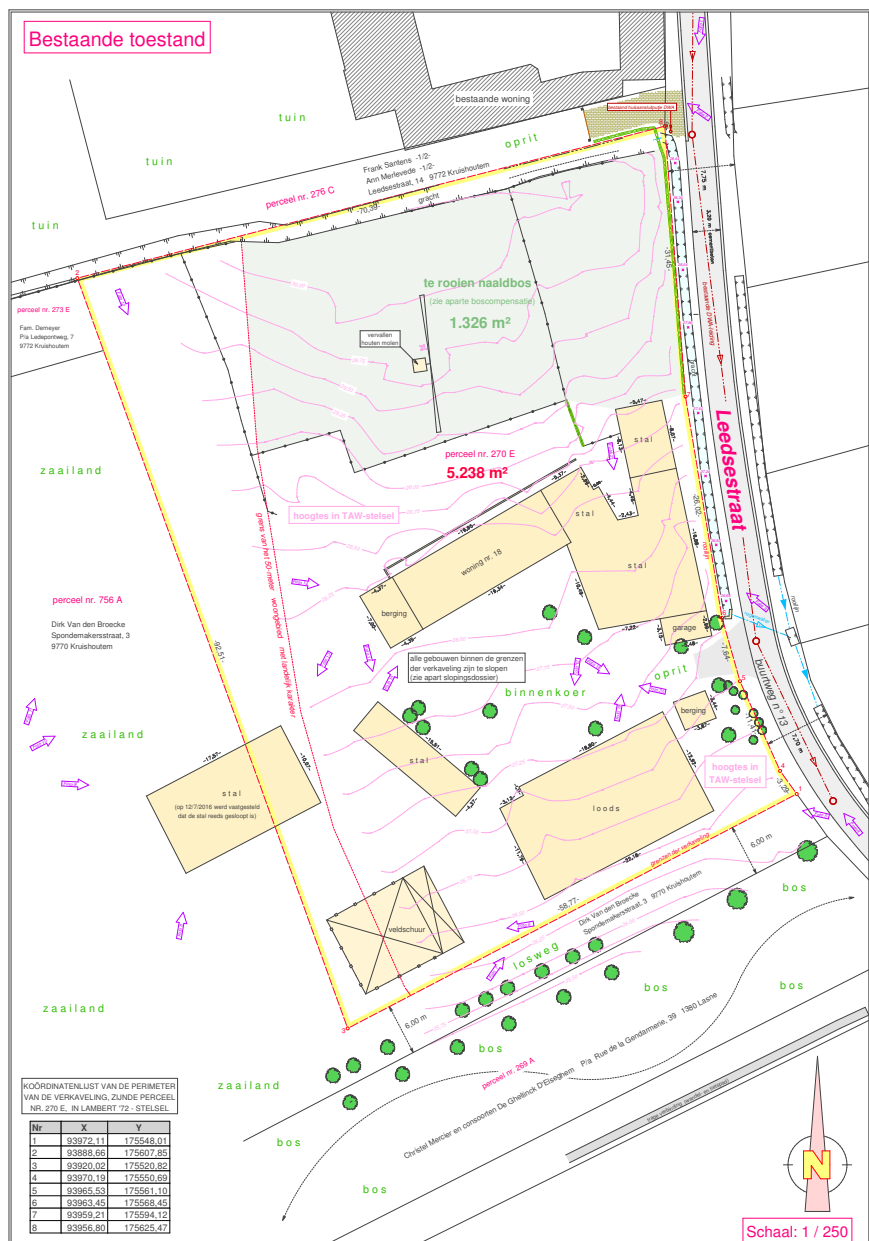
Lijst met eigenaars in de verkaveling:

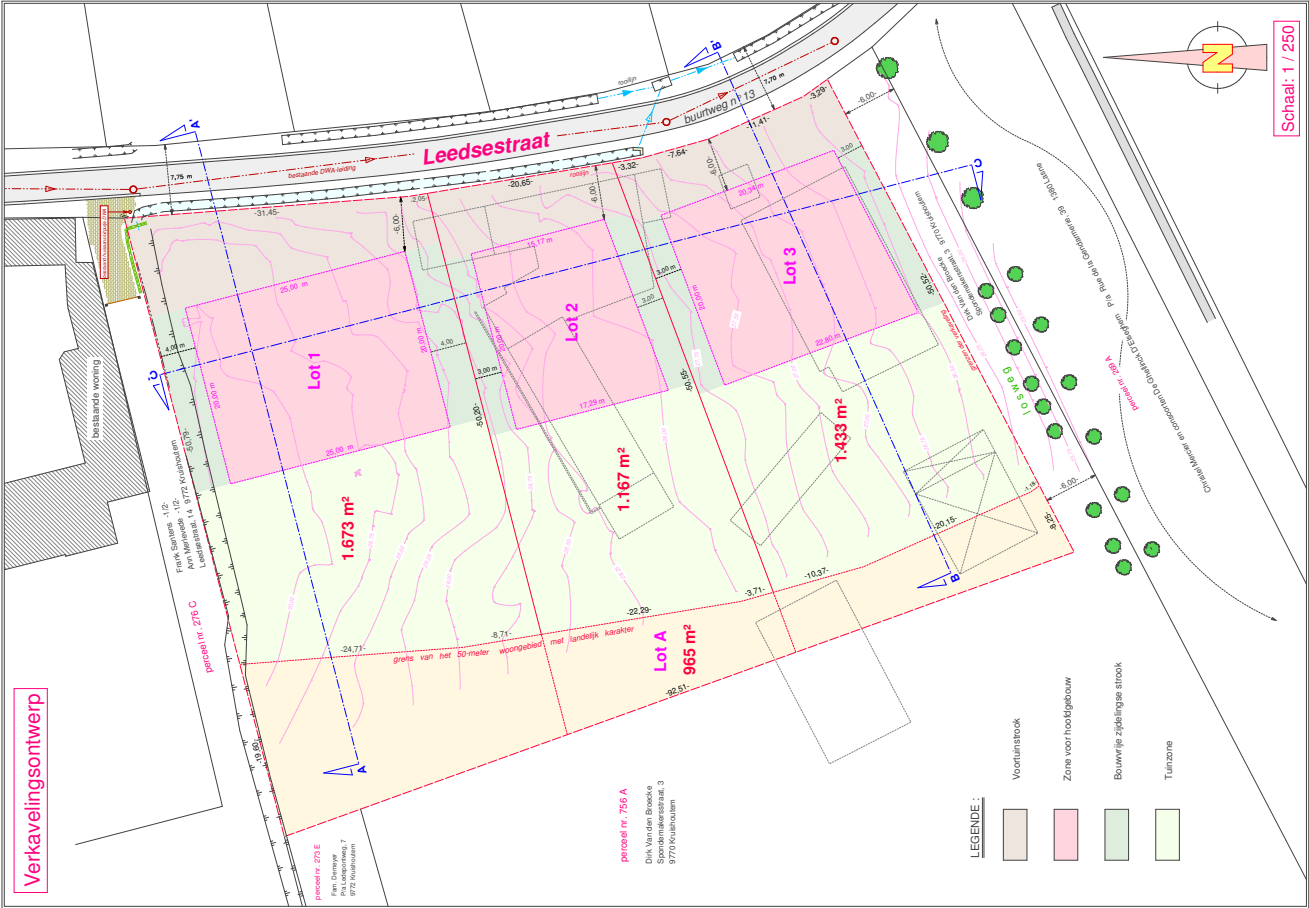
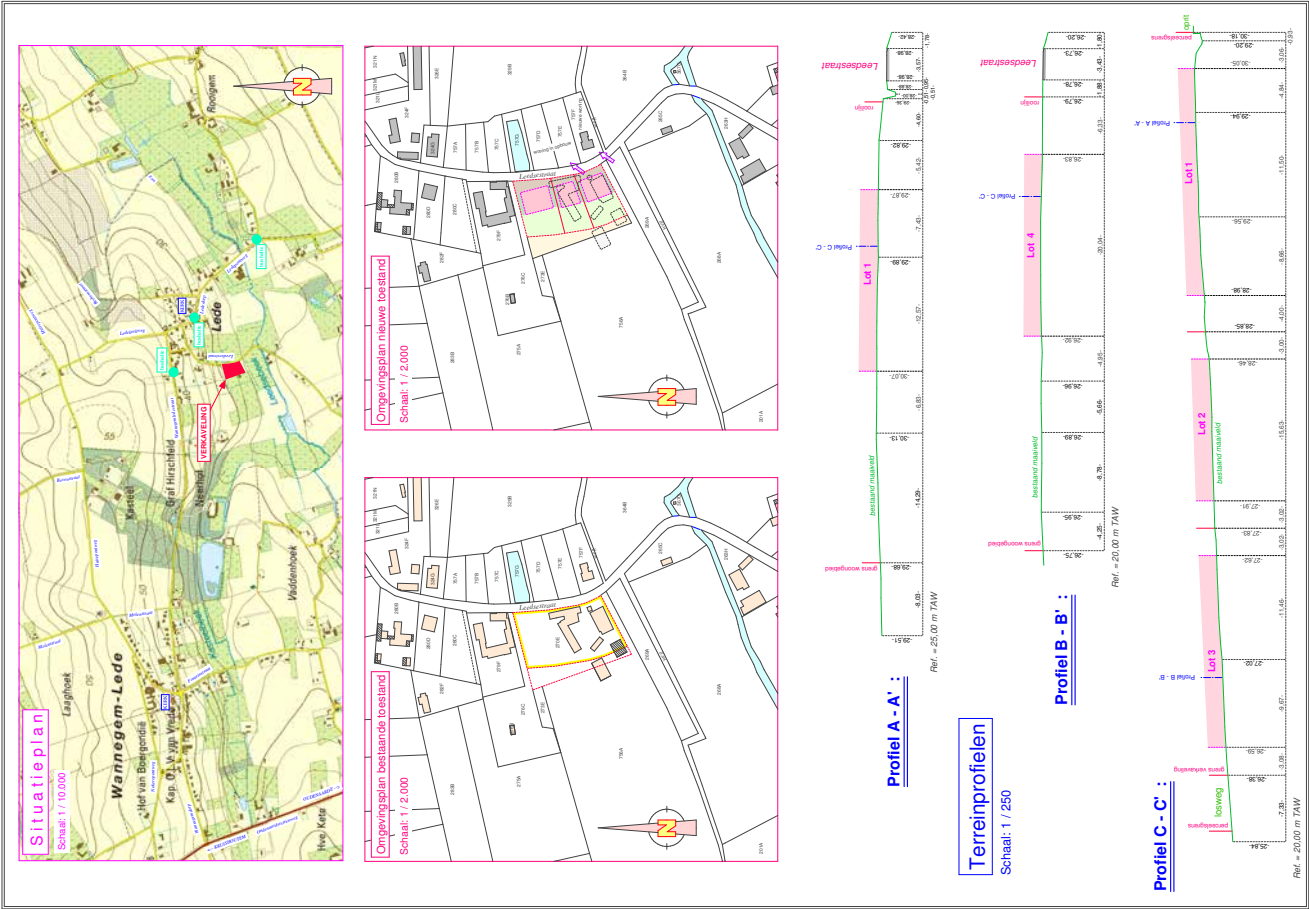
- Hr. Patrick Demeyer wonende te 9772 Kruishoutem, Ledepontweg, 7
- Hr. Marnix Demeyer wonende te 9770 Kruishoutem, Beukendreef, 3
- Mevr. Christa Demeyer wonende te 9800 Deinze, Aarselweg, 35
- Hr. Bernard Demeyer wonende te 9700 Oudenaarde, Abdijstraat, 15

Uitvoering van de weg:
De Leedsestraat is de volledig nieuw aangelegde buurtweg n° 13 met een rijwegverharding in cementbeton van 3,50 meter breed (incl. betonnen weggoot aan de overkant).
Nutsleidingen zoals waterleiding, elektriciteit, openbare verlichting, distributie en telefoonkabel zijn aanwezig.
Er is een gescheiden rioleringsstelsel in de Leedsestraat, het regenwater wordt geloosd in de open grachten, onder de nieuw aangelegde betonweg ligt er een droogweersafvoer (vul water).

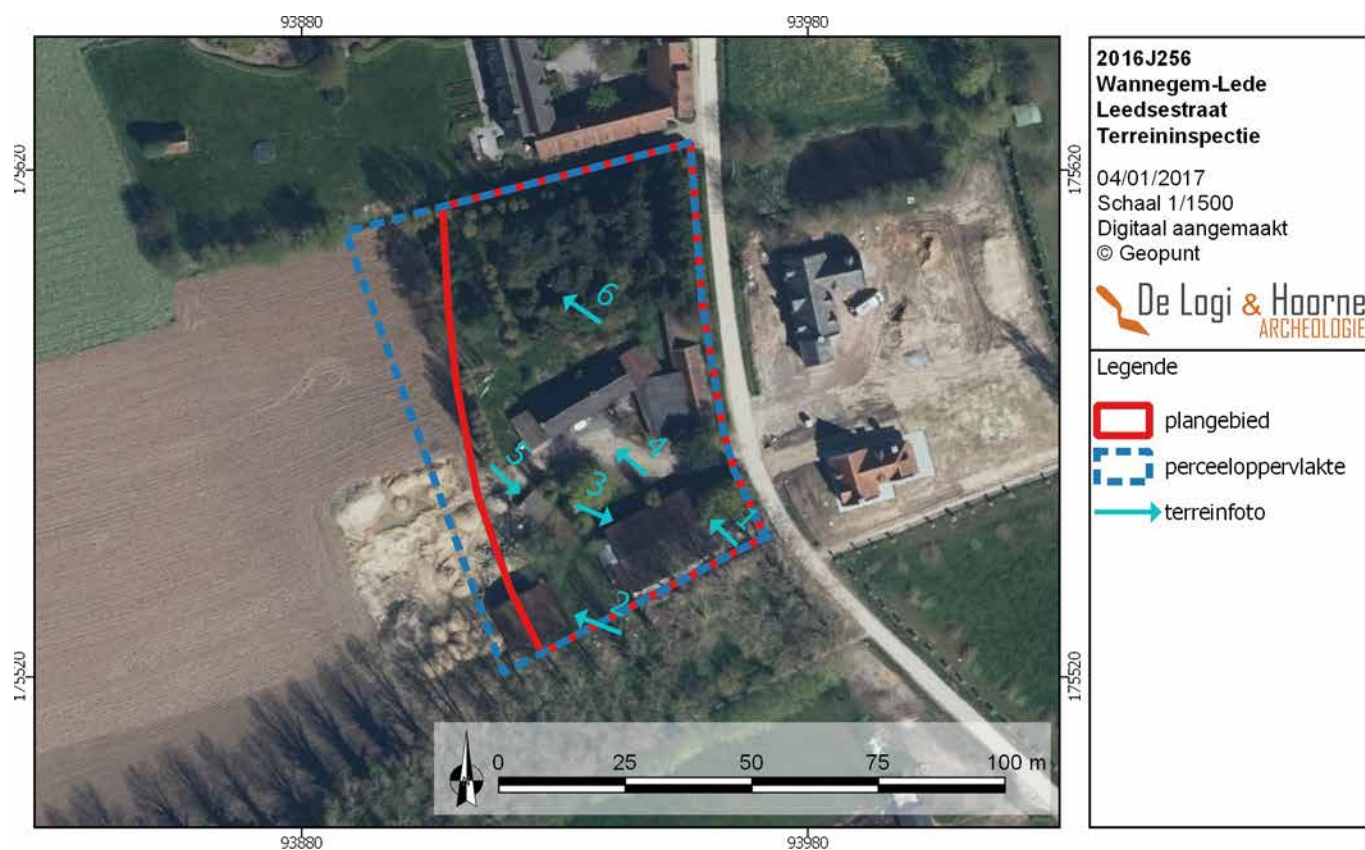
Reliëf van het terrein:
Het terrein zal gelijkmatig af in zuidelijke richting en is iets hoger gelegen als de verharding van de Leedsestraat (zie hoogtelijnen op het plan bestaande toestand)

Dichtst nabije halten van openbare vervoeradiensten:
zie aanduidingen op het liggingplan.

Figuur 5: Verkavelingsontwerp met situatieplan en doorsneden van het terrein (© Landmeetkundig studiebureau Martens bvba)

Figuur 6: Orthofoto met aanduiding van het projectgebied en de genomen foto's tijdens de terreininspectie (© Geopunt)

Figuur 7: Foto 1 van de terreininspectie, met zicht op de grote schuur

Figuur 8: Foto 2 van de terreininspectie, met zicht op de open schuur

Figuur 9: Foto 3 van de terreininspectie, met zicht op de grote schuur

Figuur 10: Foto 4 van de terreininspectie, met zicht op het woonhuis

Figuur 11: Foto 5 van de terreininspectie, met zicht op de kleine stalling

*Figuur 12:
Foto 6 van de terreininspectie,
met zicht op de molen*

2. Assessmentrapport

2.1. Methoden, technieken en criteria

Dit assessmentrapport omvat alle informatie afkomstig uit het bureauonderzoek: dit zijn al de relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal en bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Vanuit deze assessment van het plangebied moet een goede motivering mogelijk zijn over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen maatregelen. Een waardevol assessment van het archeologisch potentieel van een projectgebied op basis van een bureauonderzoek is enkel mogelijk indien de bronnen voldoende en afdoende relevante gegevens opleveren. Bij afwezigheid of onvoldoende data zijn bijkomende maatregelen nodig om tot een correcte inschatting voor het projectgebied te komen.

2.2. Conservatie-assessment

Alle aangemaakte gegevens — dit omvat deze archeologienota, de foto's, de figuren, de lijsten, de plannen kaarten en lagen in GIS — worden digitaal bewaard op minstens twee individuele dragers zodat ze bij vernietiging van één drager niet verloren zijn. Aangezien in deze fase van het vooronderzoek geen vondsten of stalen ingezameld worden is een conservatie-assessment voor deze categorieën op dit moment niet aan de orde.

2.3. Assessment van het onderzochte gebied

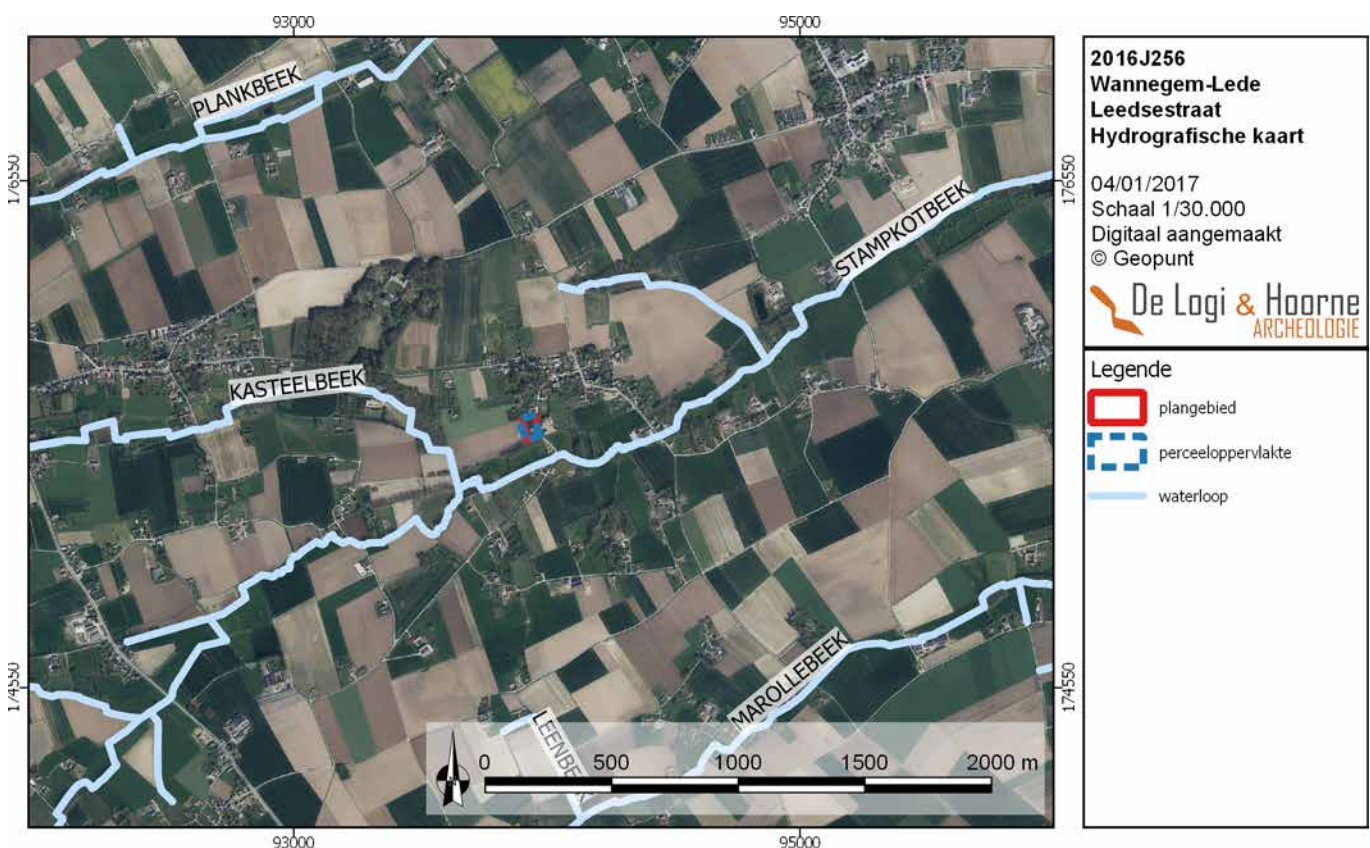
2.3.1. Geografische beschrijving

In dit onderdeel van het assessmentrapport wordt het projectgebied ruimtelijk gesitueerd met aandacht voor zijn topografische en landschappelijke inplanting, en zijn bodemkundige, geologische en geomorfologische eigenschappen.

2.3.1.1. LIGGING

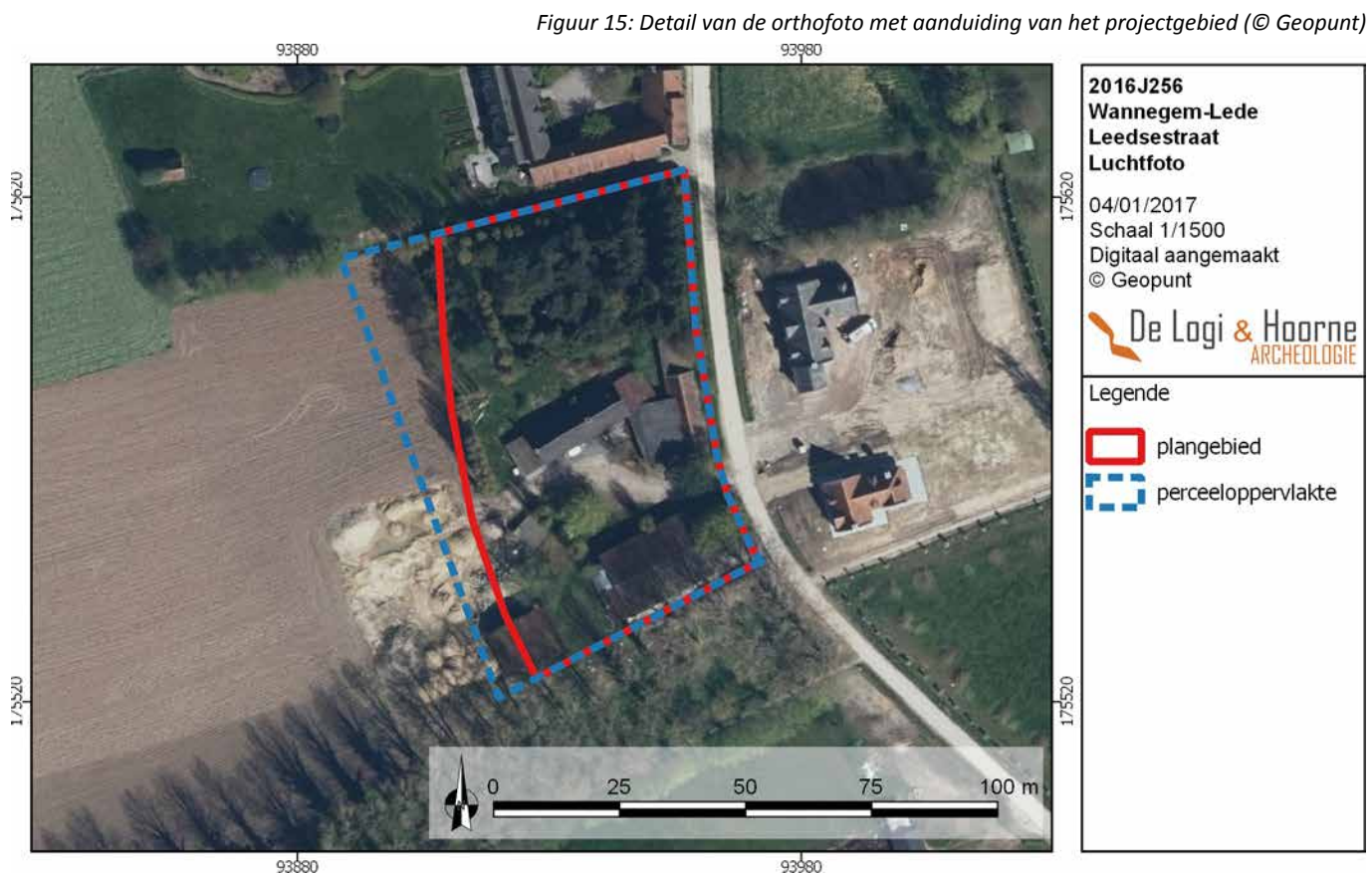
Het projectgebied, gelegen aan de Leedsestraat in Wannegem-Lede, Kruishoutem, ligt binnen een niet verstedelijkt gebied aan het centrum van het dorp Lede. Het plangebied ligt op 1,3km ten zuidoosten van de deelgemeente Wannegem en 3,5km ten zuidwesten van de gemeentekern van Kruishoutem. Dit plangebied grenst aan de westelijke kant van de Leedsestraat, binnen een groter geheel dat in het zuiden en het westen begrensd wordt door een onverhard wandelpad en in het noorden door de Wannegem-Ledestraat. Het huidige perceel wordt in gebruik genomen door een landbouwbedrijf, bestaande uit meerdere gebouwen die zich alle op het zuidelijke deel van het perceel bevinden. Het noordelijke terrein is momenteel in gebruik als naaldbos met een oppervlakte van 1370m² ofwel 32% van het plangebied. In het naaldbos staat enkel een vervallen, houten molen. Het grootste gebouw omvat een woning met aanpalende stalling, garage en berging, met een totale oppervlakte van 470m². Dit gebouw ligt ongeveer centraal binnen het plangebied en vormt met een stal (63m²) aan de westelijke zijde en een loods (284m²) aan de zuidelijke kant een U-vormig boerderij-erf. Ten oosten van de loods bevindt zich nog een berging met een oppervlakte van 14m². In de meest zuidelijke hoek van het plangebied staat een veldschuur met een oppervlakte van 129m² waarvan 80m² binnen het plangebied valt. Vroeger bevond zich op de westelijke grens van perceel 270e met perceel 273e een schuur met een oppervlakte van 187m² die ondertussen werd afgebroken.

Figuur 13: Hydrografische kaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 14: Orthofoto met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 15: Detail van de orthofoto met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

In totaal wordt 911m² ofwel 21% binnen het plangebied ingenomen door gebouwen. Het projectgebied bevindt zich binnen het stroomgebied van de Schelde, in het Boven-Scheldebekken. Alle aanwezige waterlopen rondom het projectgebied behoren toe tot dit gebied. Op 140m in zuidelijke richting stroomt de Stampkotbeek. Deze beek heeft een NW-ZO oriëntatie en mondt uit in de Bovenschelde. De Stampkotbeek heeft verschillende uitlopers waarvan de Kasteelbeek en een naamloze waterloop het dichtst bij het projectgebied liggen. Eerstgenoemde ontspringt in het zuiden uit de Stampkotbeek en buigt af naar het oosten en loopt op 350m in westelijke richting van het plangebied. De naamloze waterloop ligt op 880m in oostelijke richting en houdt dezelfde oriëntatie aan als de Kasteelbeek. Ten noorden stroomt de Plankbeek, een waterloop die parallel aan de Stampkotbeek stroomt, op 1,5km van het plangebied.

2.3.1.2. GEOLOGIE

Geologisch gezien bevindt het projectgebied zich in het Leie-Schelde interfluvium, een oud-quartair inversieterras van de oer-Schelde dat tussen de Leie- en de Schelde-uitlopers van de Vlaamse Vallei bewaard bleef (DE MOOR *et al.* 1997: 8). Deze Vlaamse Vallei erodeerde zich sinds het droogvallen van Noord-België aan het eind van het tertiair, rond 2,58 miljoen jaar geleden, een weg door de marien afgezette tertiaire substraten. Dit gebeurde als gevolg van de quartaire klimaatschommelingen in verschillende fasen van erosie en sedimentatie waarbij vroeg- en midden-pleistocene interfluviale en dalwand-terrassen werden gevormd. De diepste uitsnijdingen werden bereikt gedurende het begin van het eemiaan (130.000 tot 115.000 jaar geleden) toen de zee de reeds in het saaliaan (370.000 tot 130.000 jaar geleden) diep uitgeschuurde Vlaamse Vallei binnendrong. Zo ontstond de Golf van Gent, een groot estuarium waarin de aanwezige quartaire afzettingen door de intense getijdenstromingen grotendeels werden opgeruimd en de Vlaamse Vallei zich plaatselijk nog dieper in de tertiaire substraten kon insnijden (BORREMANS 2015: 211-221).

Ter hoogte van het projectgebied werden zo de Leden van Aalbeke en Moen aangesneden, behorend tot de Formatie van Kortrijk. Het Lid van Moen, ook gekend als het Lid van Roubaix, bestaat uit kalkhoudende kleien met zand- en siltintercalaties. Erboven werd het Lid van Aalbeke afgezet, bestaande uit stijve kleien. De Formatie van Kortrijk werd afgezet onder een zeer hoge zeespiegelstand, de kustlijn lag ter hoogte van Parijs, in subtropisch klimaat gedurende het vroeg-eoceen (56 tot 47,8 miljoen jaar geleden) (STEURBAUT 2015: 130-132). Op basis van de tertiaire isohypsenkaart situeren deze tertiaire afzettingen op 6 tot 10m onder het huidige maaiveld situeren, op ongeveer 20m TAW.

Na de erosieve fase van het vroeg-eemiaan volgde een afzettingsfase waarbij een glimmerhoudende, sterk kalkhoudende zware leem bezonk in grote overstromingsvlakten rond meanderende geulen in de diepere delen van de Vlaamse Vallei. Deze afzetting staat bekend als de Formatie van Oostwinkel en rust meestal rechtstreeks op het tertiaire substraat (BORREMANS 2015: 216).

Gedurende het vroeg-weichseliaan daalde de zeespiegel en heerste een koud klimaat zonder permafrost waardoor de rivieren zich opnieuw diep in de Vlaamse vallei uitschuurden waarbij de oudere sedimenten deels werden opgeruimd. Nadien werd de Vlaamse Vallei in verschillende fasen vooral opgevuld met fluvioperiglaciale pakketten (BORREMANS 2015: 216-217).

Een van de laatste grote opvullingsfasen vond plaats in het vroeg-pleniglaciaal (74.000 tot 55.000 jaar geleden), toen vlechtende rivieren door permafrost nauwelijks konden insnijden maar wel grote hoeveelheden sediment afzetten dat door gebrek aan vegetatie massaal met het smeltwater meekwam. Deze fluvioperiglaciale afzettingen bestaan voornamelijk uit geërodeerd tertiair materiaal (BORREMANS 2015: 217-218).

Door afkoeling en verdroging van het klimaat vanaf het midden-pleniglaciaal (55.000 tot 29.000 jaar geleden) beperkte de fluviatiele activiteit zich tot de grootste waterlopen waardoor eolische activiteit kon domineren. Ter hoogte van het projectgebied, op het interfluviaal inversieterras, werd in deze fase vooral zandleem afgezet in het zogenaamde overgangsgebied tussen de zand- en de leemstreek. Aanvankelijk greep deze eolische sedimentatie vooral plaats op een sneeuwrijk, nat of vochtig oppervlak en grepen er tijdens de dooiperiodes belangrijke afvloeiingen en massabewegingen plaats waarbij ook materiaal werd afgezet als

hellingssediment. Hierdoor ontstond een complexe heterogene combinatie van eolische- en hellingssedimenten. Ingevolge een verdere afkoeling en verdroging van het klimaat in het laat-pleniglaciaal (29.000 tot 13.000 jaar geleden) werden er nadien ook nagenoeg zuivere eolische zandlemige afzettingen geaccumuleerd. Beide geneseprocessen vallen onder de Formatie van Gent (BOGEMANS 2007: 20-21, 34-35; BORREMANS 2015: 249-250).

In de zeer koude periode van het laat-pleniglaciaal (29.000 tot 13.000 jaar geleden) was de rivierwerking en vegetatie zeer beperkt waardoor transversaal op de overheersende noordelijke tot noordwestelijke winden dekzandruggen ontstonden in de laag gelegen en met zand opgevulde Vlaamse Vallei. Onder andere de dekzandrug tussen Stekene en Maldegem werd in deze periode gevormd. Deze dekzandrug damde de Vlaamse Vallei af waardoor het afvoersysteem niet meer in noordelijke richting naar de Vallei van Oostende afwaterde maar oostelijk moest afbuigen om via het doorbraakdal van Hoboken de Beneden-Schelde te bereiken (BORREMANS 2015: 219).

Tijdens het laat-glaciaal (13.000 tot 10.000 jaar geleden) verbeterde het klimaat, op enkele koude fasen na, waarbij de permafrost verdween terwijl de zeespiegel nog relatief laag lag. Hierdoor ontstonden meanderende rivieren die zich verticaal insneden en valleien vormden. Het oppervlak van de weichseliaanafzettingen werd hierbij tot laagterras in reliëf gesteld. Deze paleovalleien werden opgevuld met alluviale afzettingen en zijn vandaag niet meer zichtbaar in het landschap (BOGEMANS 2007: 23; BORREMANS 2015: 219).

Gelijktijdig werden sindsdien ook nieuwe colluviale afzettingen gevormd door diverse grootschalige en kleinschalige hellingsprocessen op reliëfvrije plaatsen met een beperkt vegetatiedek, waarbij vooral antropogene ontbossing en landbouw als oorzaak aangewezen kunnen worden (BOGEMANS 2007: 23, 34-35; BORREMANS 2015: 219).

Op de quartairgeologische kaart staat het projectgebied gekarteerd als eolische zandleem weichseliaanafzetting met potentieel colluvium (type 1). Deze afzetting werd tussen 55.000 en 13.000 jaar geleden afgezet en is sindsdien in meer of mindere mate onderhevig aan erosie-gerelateerde processen. Ten zuiden van het projectgebied is de alluviale vallei van de Stampkotbeek gekarteerd als type 1a.

2.3.1.3. AARDKUNDE

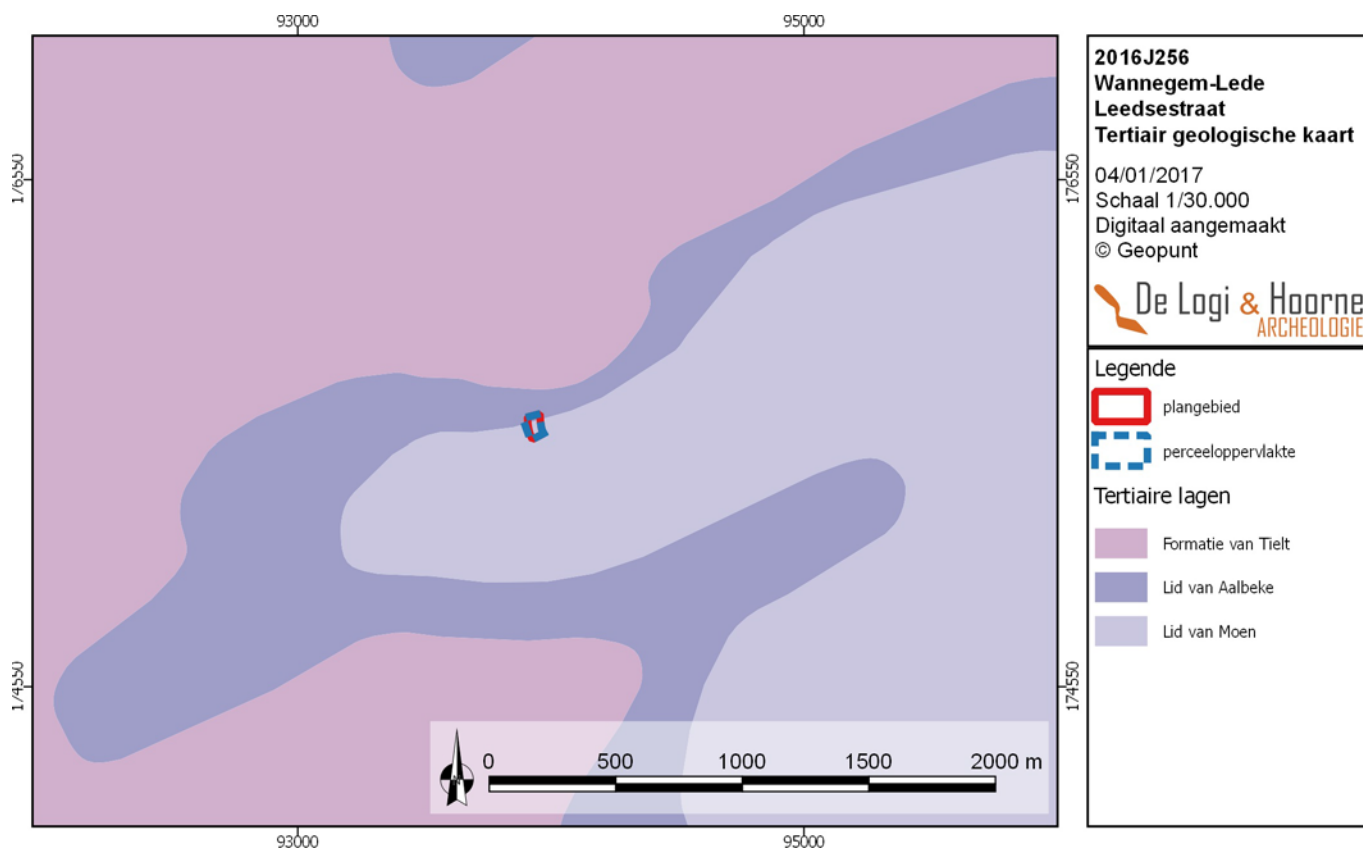
Op de bodemkaart valt het projectgebied uiteen in drie verschillende gekarteerde eenheden. Het noordoostelijke deel staat gekarteerd als natte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont (Lhc). In het World Reference Based Classificatiesysteem wordt deze bodem geïnterpreteerd als een Stagnosol met eutric, loamic, retic en stagnic als qualifiers. Het betreft hier een natte bodem met stuwwatertafel zonder een verschil in bodemtextuur hier aanleiding toe geeft. Deze bodem kent periodiek wateroverlast en is niet geschikt voor akkerbouw.

Centraal in het projectgebied is de bodem gekarteerd als natte zandleembodem met sterk gevlekte verbrokkelde textuur B-horizont (Ldc). In het World Reference Based Classificatiesysteem wordt deze bodem geïnterpreteerd als een Retisol met endogleyic, eutric en loamic als qualifiers. Het betreft hier een bodem met een verbrokkelde Bt-horizont waarbij gleyverschijnselen al voorkomen op minder dan 0,50m onder het maaiveld. Deze bodem is geschikt als weide en als akkerland mits drainering.

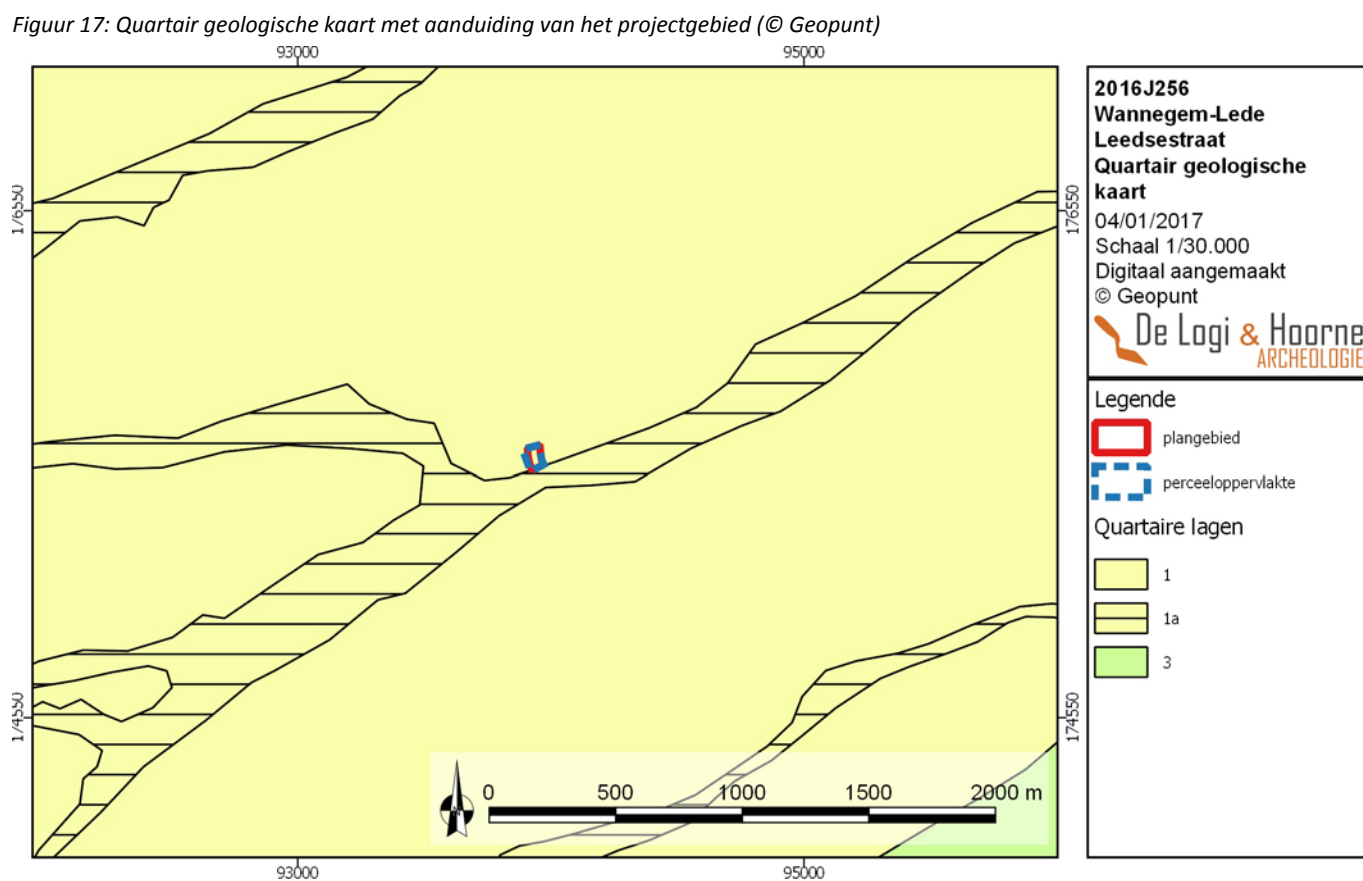
Het zuidwestelijke deel van het projectgebied staat gekarteerd als matig natte zandleembodem zonder profiel (Ldp). In het World Reference Based Classificatiesysteem wordt deze bodem geïnterpreteerd als een Cambisol met eutric, endogleyic en collucic als qualifiers. Het betreft hier een bodem met een antropogene A-horizont tot 0,50m dik en een vrij recent colluviaal pakket. Ook dit bodemtype vereist drainage voor gebruik als akkerland.

2.3.1.4. BODEMEROSIE

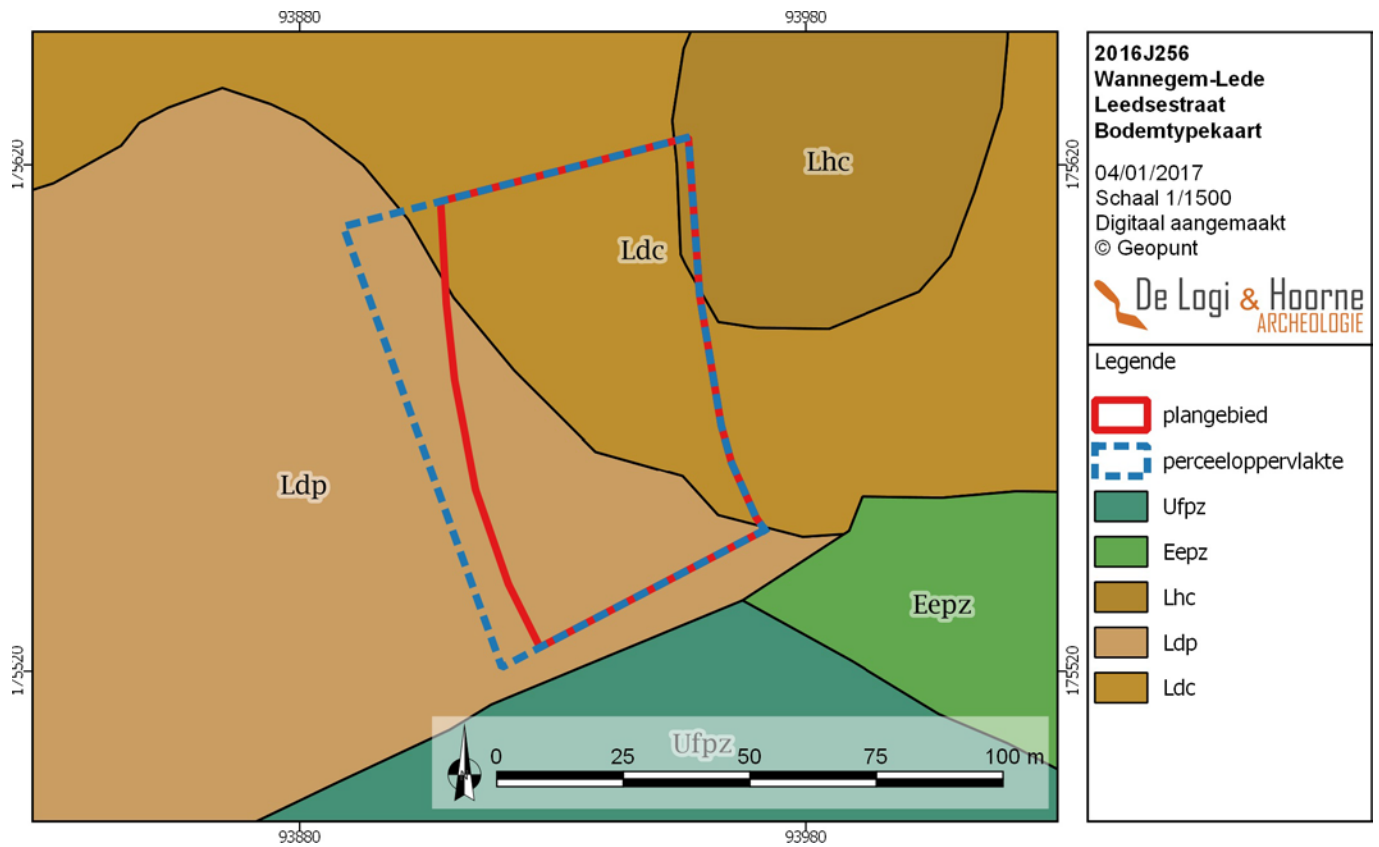
Bij het consulteren van de bodemerosiekaart uit 2016 blijkt dat het risico op erosie binnen het projectgebied gekarteerd staat als niet van toepassing. Op de omliggende percelen varieert het erosierisico echter van laag tot hoog.

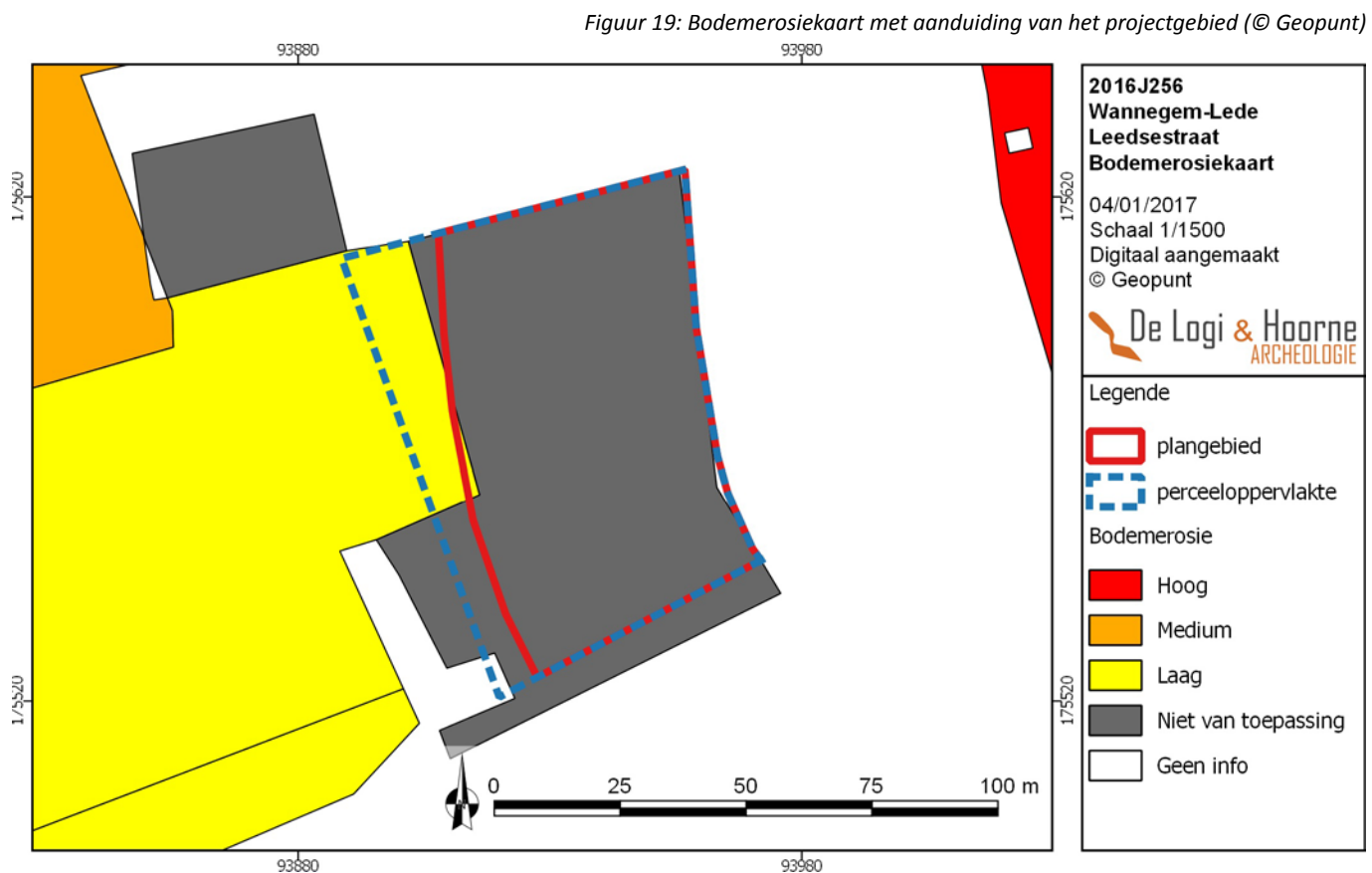
Figuur 16: Tertiair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 17: Quartair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 18: Bodemtypekaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 19: Bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

2.3.1.5. BODEMGEBRUIK

Op de bodemgebruikskaart staat het zuidelijke deel van het projectgebied gekarteerd met gebouwen, afgedekte oppervlakken, gras en bomen. Dit werd geverifieerd met een visuele terreininspectie. Het gaat om een hoeve met bijgebouwen, opritten en graszone op een bosrijk perceel. Het noordelijke terrein is momenteel in gebruik als naaldbos met een oppervlakte van 1370m² ofwel 32% van het plangebied. In het naaldbos staat enkel een vervallen, houten molen. Het grootste gebouw omvat een woning met aanpalende stalling, garage en berging, met een totale oppervlakte van 470m². Dit gebouw ligt ongeveer centraal binnen het plangebied en vormt met een stal (63m²) aan de westelijke zijde en een loods (284m²) aan de zuidelijke kant een U-vormig boerderij-erf.

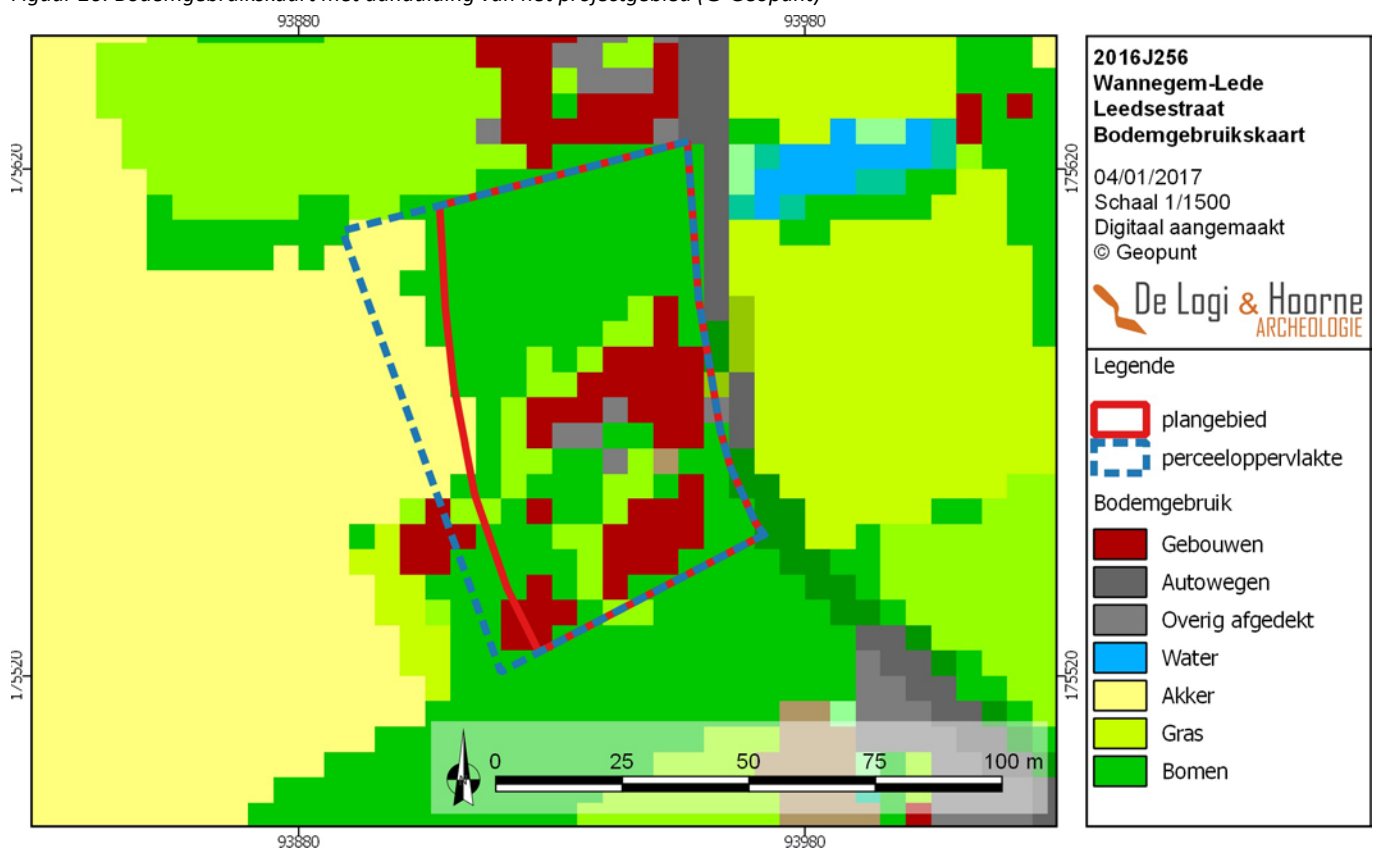
Ten oosten van de loods bevindt zich nog een berging met een oppervlakte van 14m². In de meest zuidelijke hoek van het plangebied staat een veldschuur met een oppervlakte van 129m² waarvan 80m² binnen het plangebied valt. Vroeger bevond zich op de westelijke grens van perceel 270e met perceel 273e een schuur met een oppervlakte van 187m² die ondertussen werd afgebroken. In totaal wordt 911m² ofwel 21% binnen het plangebied ingenomen door gebouwen. Tijdens de terreininspectie werden geen sporen van een kelder aangetroffen.

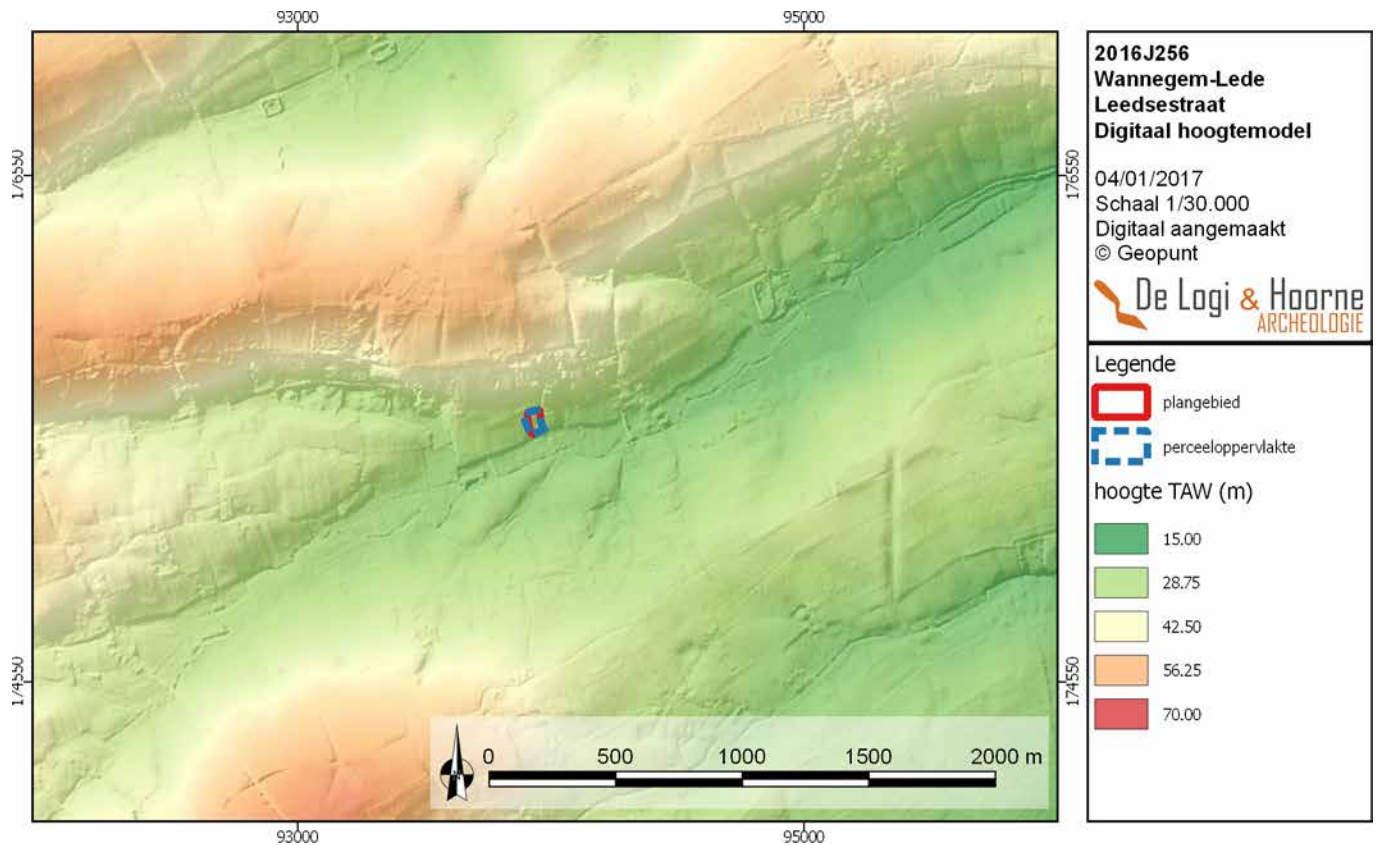
2.3.1.6. DIGITAAL HOOGTEMODEL VLAANDEREN

Op een detail van het digitaal hoogtemodel Vlaanderen is duidelijk waarneembaar dat het projectgebied gelegen is op het Leie-Schelde interfluvium. Ten zuiden van het projectgebied bevindt zich de alluviale vlakte van de Stampkotbeek. Naar het noordwesten toe stijgt het landschap naar de hogere delen van het interfluvium van Leie en Schelde en bevindt zich een heuvel landschap met toppen tussen 60m TAW en 70m TAW, het plateau van Kruishoutem.

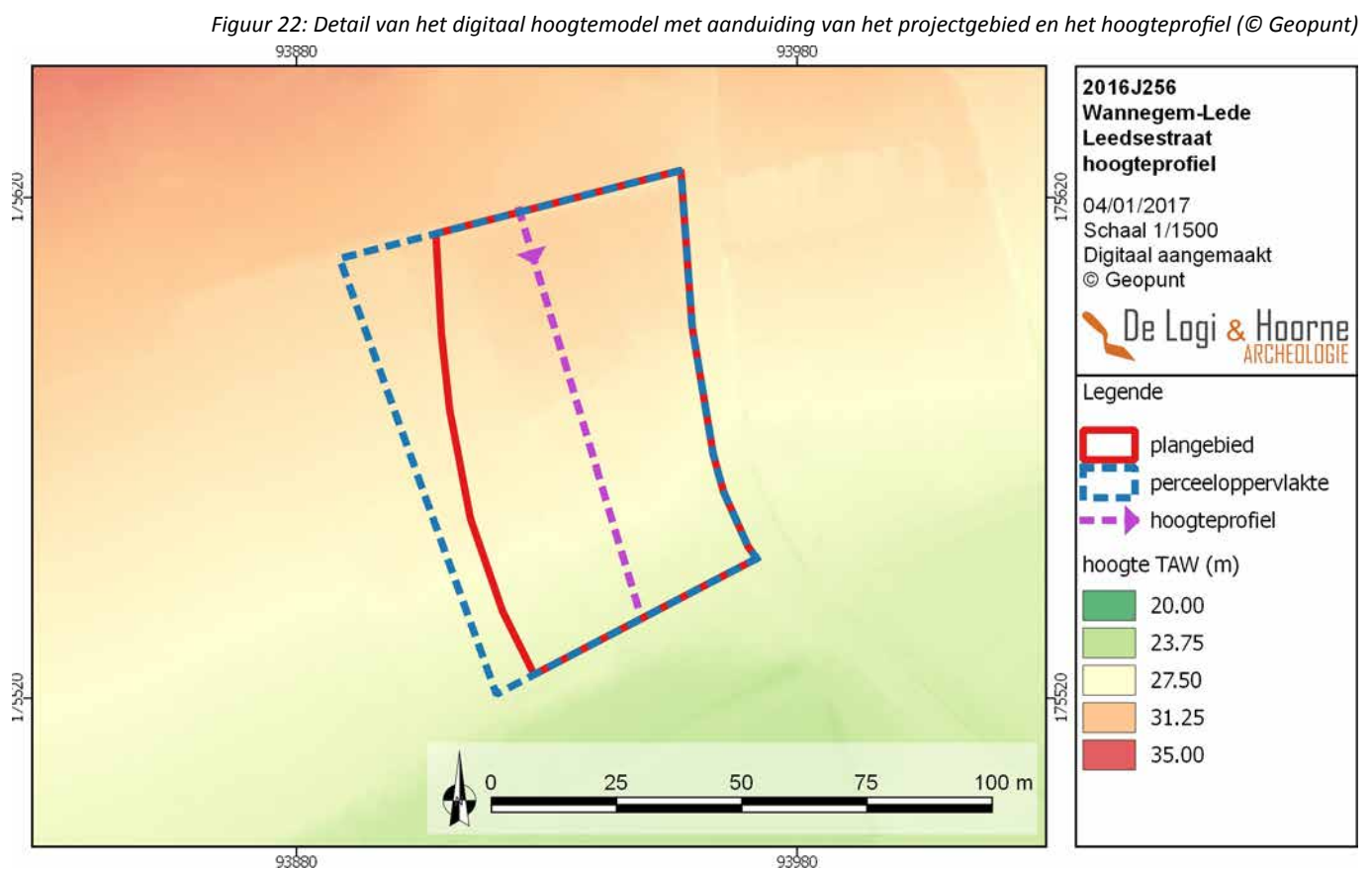
Het projectgebied zelf bevindt zich tussen 26,23m TAW in het zuiden en 30,39m TAW in het noorden, waarbij het terrein van noord naar zuid afloopt met een gemiddeld percentage van 4,95% naar de vallei van de Stampkotbeek toe op die zich ter hoogte van het projectgebied op 24m TAW bevindt.

Figuur 20: Bodemgebruikskaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

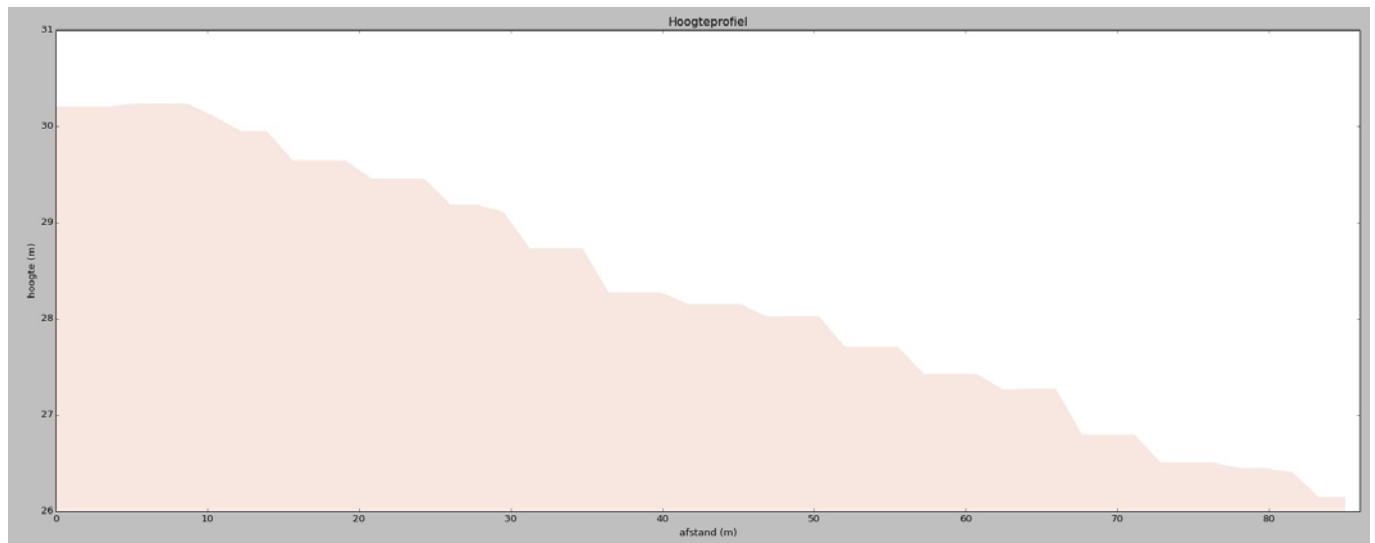

Figuur 21: Digitaal hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 22: Detail van het digitaal hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied en het hoogteprofiel (© Geopunt)

Figuur 23: Hoogteprofiel van het digitaal hoogtemodel (© Geopunt)

2.3.2. Archeologische voorkennis en historische beschrijving

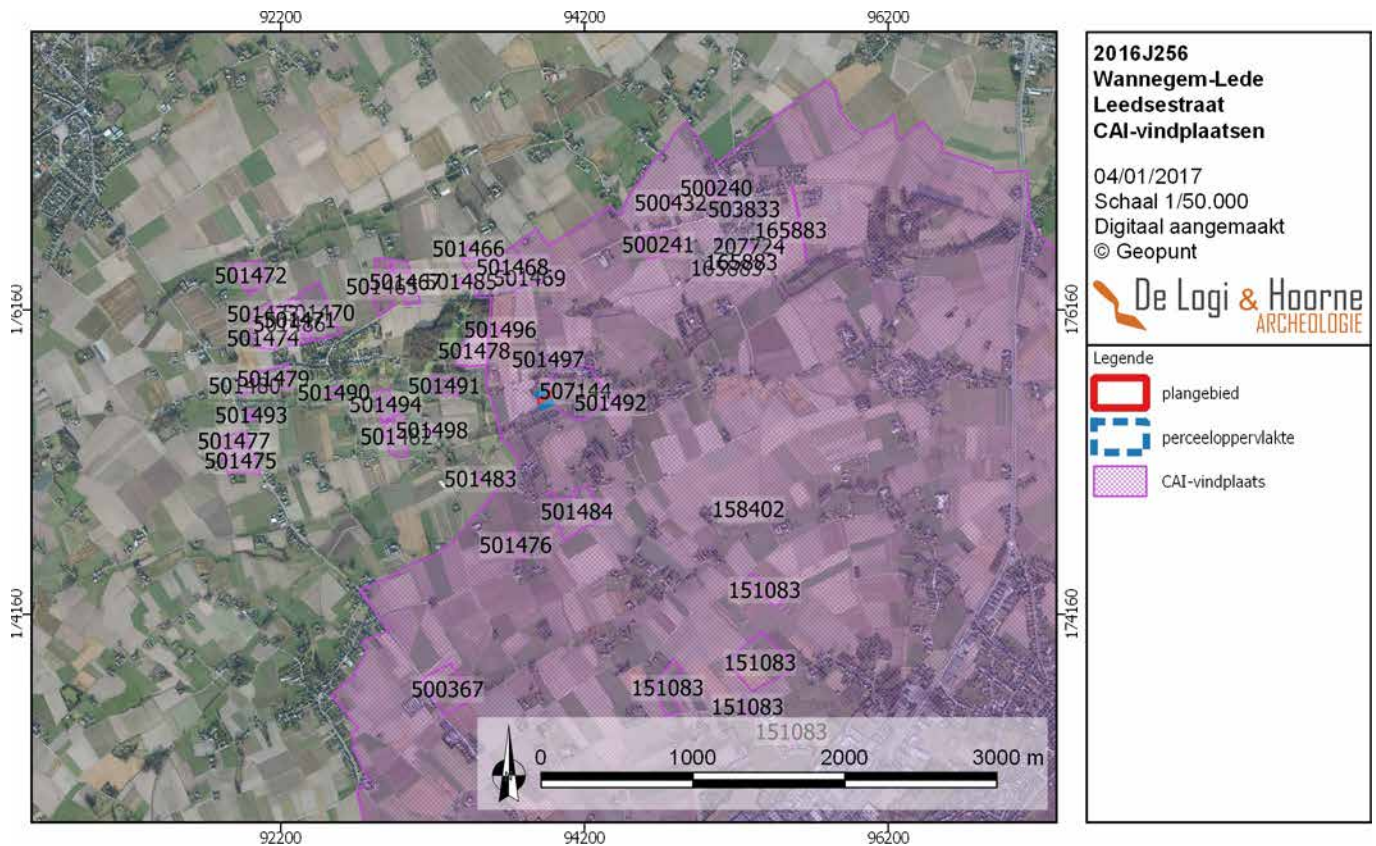
Behalve informatie over de ligging en de ondergrond zijn gegevens uit geschiedkundige literatuur en oude kaarten en de reeds gekende archeologische vaststellingen voor het plangebied en zijn nabije omgeving van groot belang voor het maken van een goede assessment.

2.3.2.1. ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Binnen de grenzen van het projectgebied zelf werd tot op heden geen archeologische vaststellingen gedaan. In de nabije omgeving werden in het verleden wel enkele archeologische sites aangetroffen en onderzocht.

Het plangebied is op de Centrale Archeologische Inventaris opgenomen in de afbakening van het Slagveld van Oudenaarde (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 158402). Binnen deze uitgestrekte zone speelden zich verschillende acties en gebeurtenissen af tijdens de Slag in 1708. De grenzen van het slagveld werden afgebakend op basis van een studieopdracht die onderzoek op de bronnen inhield, maar ook veldwerk door middel van metaaldetectie. Het plangebied zelf werd hierbij niet met metaaldetectie onderzocht. Deze slag bij Oudenaarde kaderde in de Spaanse Successieoorlog, waarbij het Franse leger en de geallieerde troepen tegenover elkaar stonden (*zie infra*). De dichtstbij gelegen attestaties waar materiaal, gelinkt aan de Slag, is gevonden, bevinden zich echter op 1,9km ten zuidoosten van het plangebied. Hierbij zijn op verschillende terreinen veldprospecties uitgevoerd waarbij eenenzestig loden kogels en zes mogelijke kogels zijn aangetroffen. In totaal gaat het om een oppervlakte van 16,2ha, verdeeld over vijf percelen, waarbij geen exacte locatie van de vondsten kan worden meegegeven (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 151083; S.N. 2007). Desalniettemin kan het projectgebied potentieel bevatten in verband met de Slag bij Oudenaarde. Het gebied rondom Wannegem-Lede wordt als stationeringsplaats van de Fransen aangeduid op de kaart van Brückmann uit 1711 (*zie infra*). Onmiddellijk ten oosten van het plangebied ligt het dorpscentrum van Wannegem-Lede dat op oude kadasterkaarten binnen een circulaire structuur met een diameter van 375m omschreven wordt. Het is niet geheel duidelijk hoe deze geïnterpreteerd moet worden (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 507144; DE MEULEMEESTER 1984).

Ter hoogte van de Wannegem-Ledestraat in Wannegem-Lede, op 260m in noordelijke richting van het projectgebied, is bij een prospectie een fragment van een gepolijste bijl uit het neolithicum gevonden (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501497; BRAECKMAN 1989). Bij een andere veldprospectie in dezelfde straat zijn een fragment van een gepolijste bijl en drieëntwintig afslagen uit het neolithicum gevonden (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501496; BRAECKMAN 1989). Ter hoogte van huisnummer 26 ligt een site met walgracht uit de late middeleeuwen, waarvan enkel nog een deel van de walgracht in het landschap zichtbaar is (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501491; BRAECKMAN 1989).

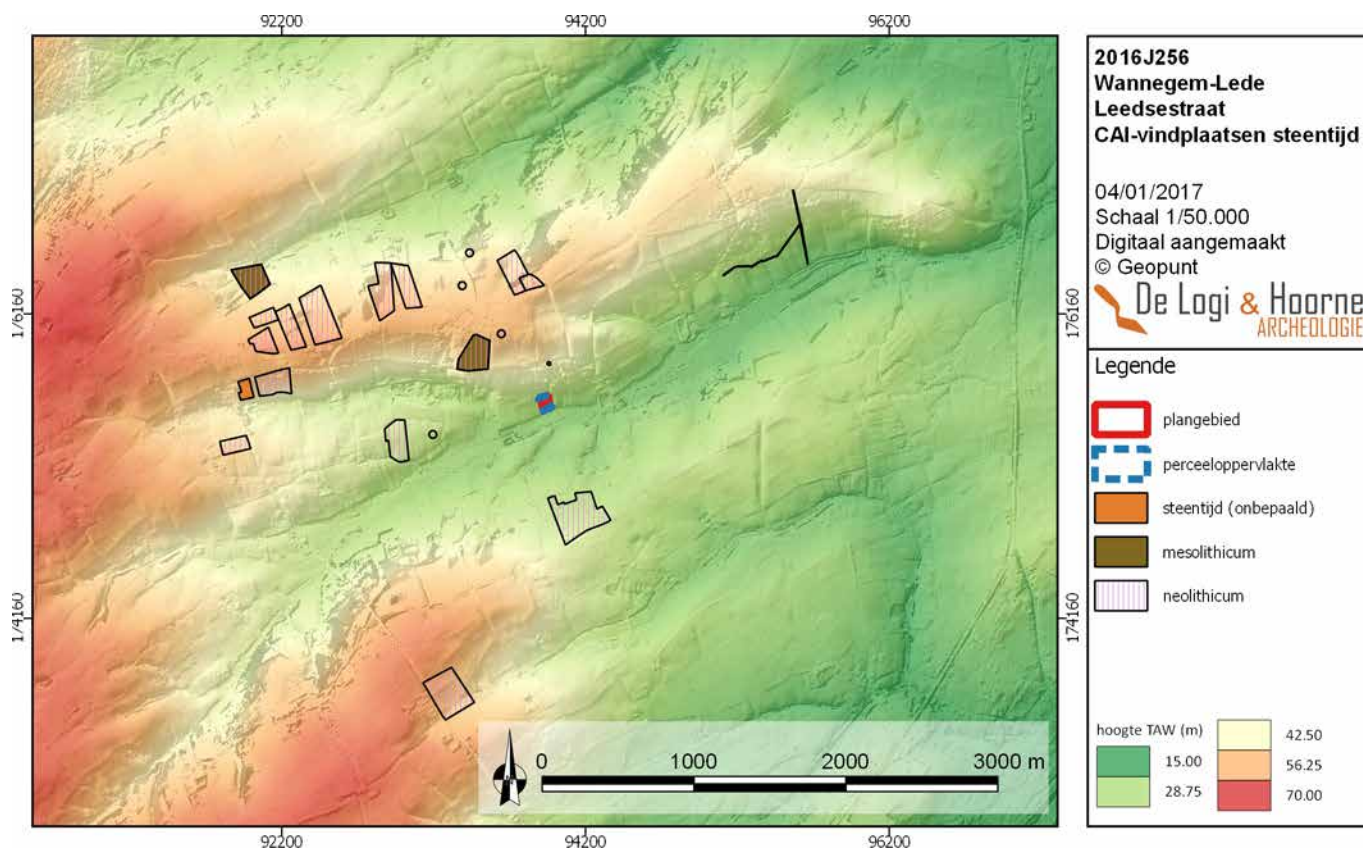
Figuur 24: Orthofoto met aanduiding van de besproken vindplaatsen (© Geopunt)

Nog in Wannegem-Lede, op 1km in noordwestelijke richting van het projectgebied, is aan de Boviestraat tijdens een veldprospectie een groot aantal neolithische vondsten verzameld, waaronder een massieve afslagschrabber, een boordschrabber, een fragment van een gepolijste bijl en vele afslagproducten (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501466; BRAECKMAN 1989). Op een andere plaats in de Boviestraat zijn drie geretoucheerde klingen, een kling, een fragment van een gepolijste bijl en drie afslagen uit het neolithicum verzameld (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501485; BRAECKMAN 1989).

In Wannegem-Lede, aan de kruising van de Leystraat en de Huisepontweg en op 750m ten noorden van het projectgebied, zijn ook artefacten uit het neolithicum gevonden (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501469; BRAECKMAN 1989). In de Leystraat zelf zijn tijdens een veldprospectie een geretoucheerde kling, een paar geretoucheerde artefacten, een nucleus en twee afslagproducten ingezameld (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501468; BRAECKMAN 1989).

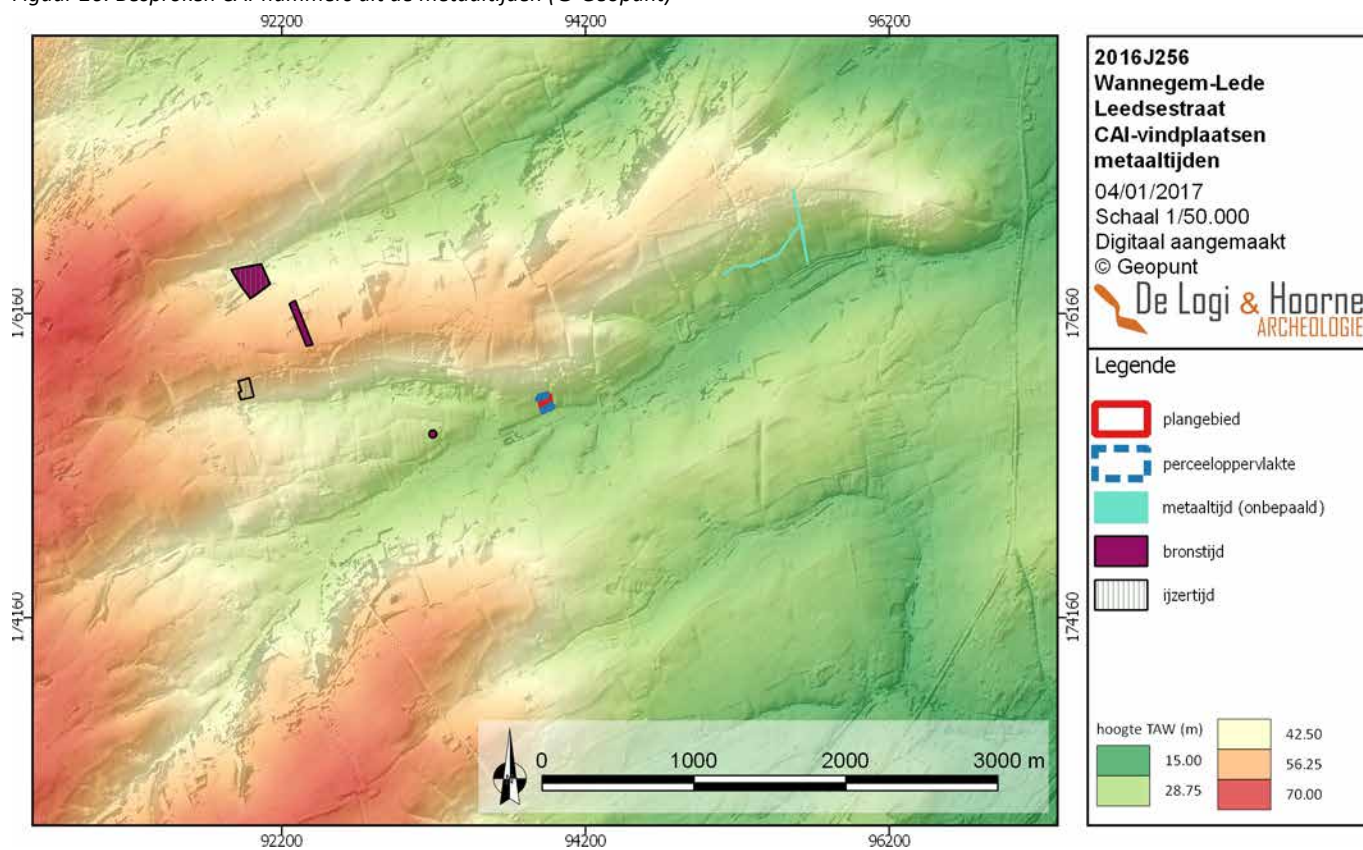
Aan de Ledepontweg 10 in Kruishoutem, op 460m in oostelijke richting van het projectgebied, kan aan de hand van de Ferrariskaart uit 1777 een site met walgracht uit de late middeleeuwen aangeduid worden. Deze site is ook op jongere kaarten zichtbaar (*zie infra*) (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501492; BRAECKMAN 1989).

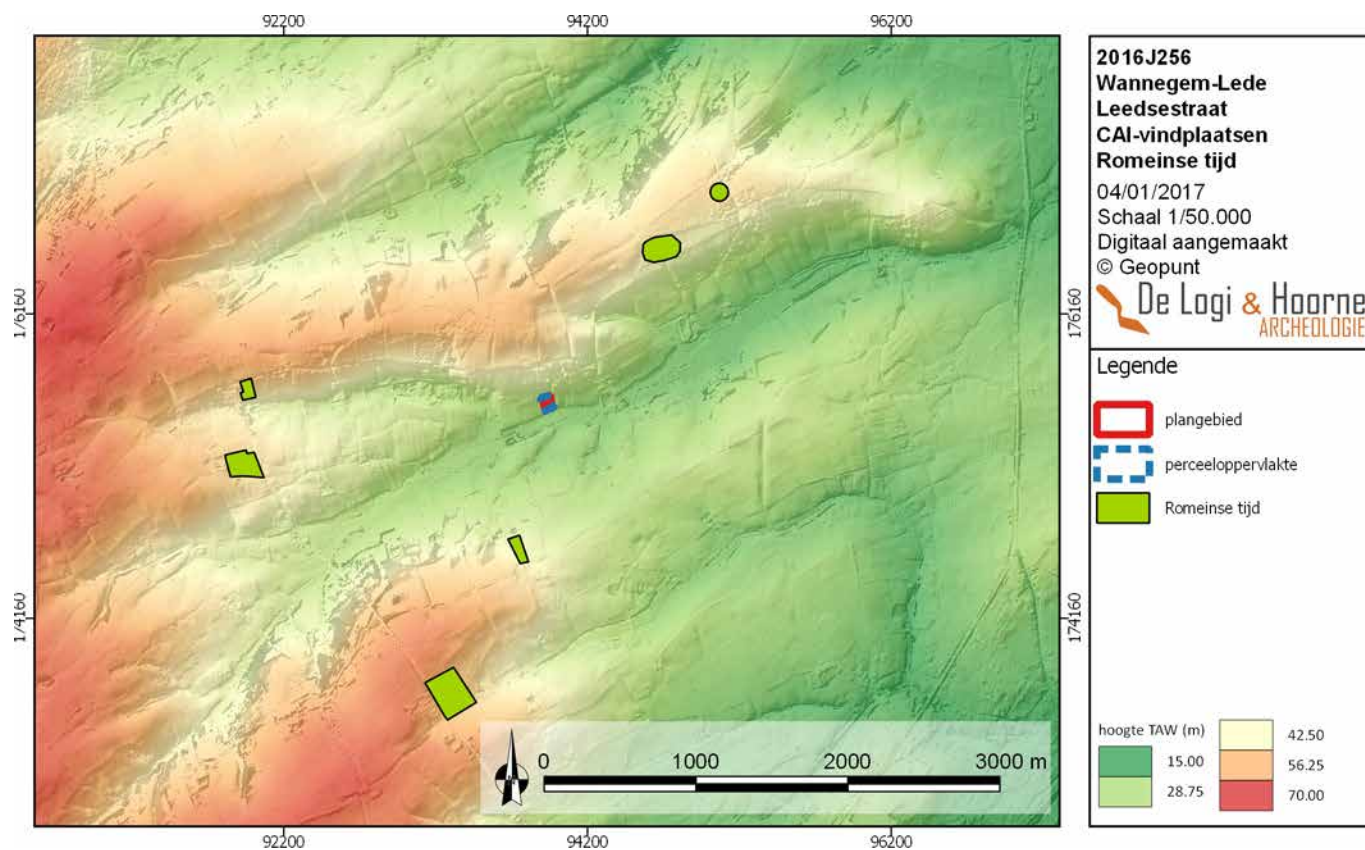
Aan de Lede-Cauter in Wannegem-Lede, op 550m ten noordwesten van het projectgebied, zijn een grote hoeveelheid lithische vondsten aangetroffen die deels uit het mesolithicum en het neolithicum afkomstig zijn (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501478; BRAECKMAN 1989). Tussen de Reutelstraat en Loweg, op 660m ten zuiden van het projectgebied, zijn over meerdere terreinen verschillende veldprospecties uitgevoerd waarbij nog verschillende vondsten uit het neolithicum zijn ingezameld (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501484; BRAECKMAN 1989). Aan de Loweg zelf zijn tijdens een veldprospectie in 1988 vele scherven Romeins aardewerk en een grote hoeveelheid bouw materiaal ingezameld. De combinatie van deze vondstcategorieën doet een Romeinse bewoning binnen het terrein vermoeden (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501476; BRAECKMAN 1989).

Figuur 25: CAI-vindplaatsen in de ruime omgeving van het plangebied met steentijdassociatie (© Geopunt)

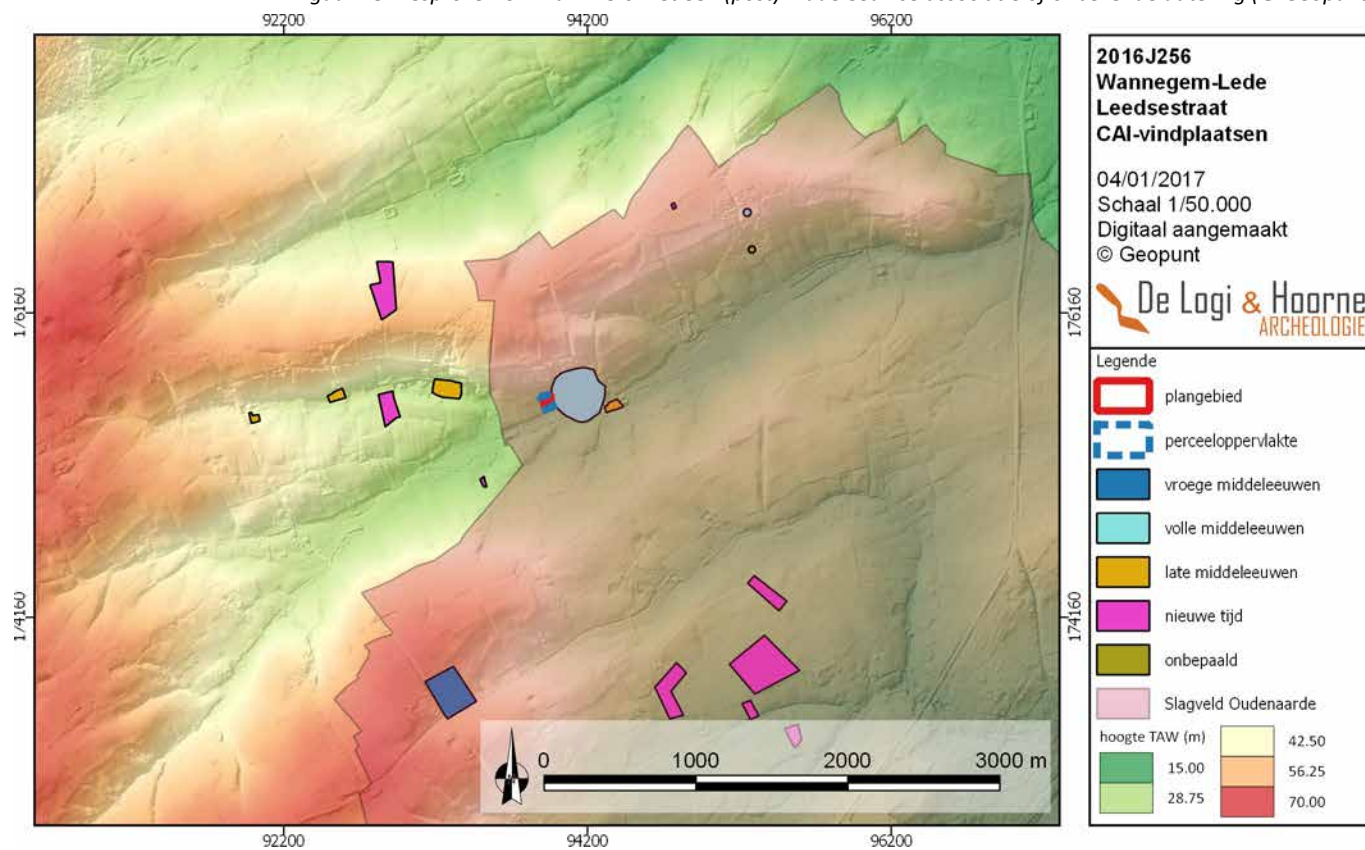
Figuur 26: Besproken CAI-nummers uit de metaaltijden (© Geopunt)

Figuur 27: Besproken CAI-nummers uit de Romeinse periode (© Geopunt)

Figuur 28: Besproken CAI-nummers met een (post)midleeeuwse associatie of onbekende datering (© Geopunt)

In de Leedsestraat, op 700m ten zuidwesten van het plangebied, zijn tijdens een veldprospectie meerdere bakstenen aangetroffen. Het gaat vermoedelijk om een gebouw uit de 18de eeuw dat in het interbellum werd gesloopt (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501483; BRAECKMAN 1989).

Op 760m ten westen van het plangebied, aan de Cieskensstraat in Wannegem-Lede, werd tijdens een veldprospectie een transversale pijlpunt en dertien afslagen ingezameld. De pijlpunt wordt tussen het neolithicum en de bronstijd gesitueerd (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501498; BRAECKMAN 1989). Iets verderop in dezelfde straat, zijn een driehoekige pijlpunt en twee afslagen uit het neolithicum ingezameld (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501482; BRAECKMAN 1989). Nog steeds in de Cieskenstraat maar op 970m ten westen van het plangebied, zijn meer dan honderdzeventig scherven en een grote hoeveelheid bouwpuin uit de nieuwe tijd aangetroffen. Aan de hand van de Ferrariskaart uit 1777 blijkt een gebouw op het terrein te hebben gestaan. Er zijn geen aanwijzingen voor een oudere voorganger (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501494; BRAECKMAN 1989).

Ter hoogte van de Huisepontweg in Wannegem-Lede, op 1km ten noordwesten van het plangebied, zijn zeventien steentijdvondsten uit het neolithicum ingezameld, waaronder een fragment van een gepolijste bijl en een getande kling (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501467; BRAECKMAN 1989). Op de kruising met de Molenstraat zijn tijdens een andere veldprospectie achtentwintig neolithische vondsten aangetroffen. Op hetzelfde terrein staat de Houtavemolen, de huidige vervanger van de Steyaertmolen die dateerde uit 1763 maar in 1956 is afgebroken na stormschade (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501465; BRAECKMAN 1989; DE CLOET *et al.* 1964: 94-109).

Aan de Wannegemstraat in Huise, op 1,2km in noordoostelijke richting, zijn verschillende dakpanfragmenten en Romeins aardewerk aangetroffen. Vermoedelijk kan op deze plaats een Romeinse villa gesitueerd worden (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 500241). Aan de Fonteinstraat in Wannegem-Lede, op 1,3km ten westen van het plangebied, kan een site met walgracht herkend worden op de Ferrariskaart. Het is niet duidelijk of deze site een oudere voorganger heeft en tijdens een veldprospectie zijn geen vondsten aangetroffen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501490; BRAECKMAN 1989).

Naar aanleiding van collectorwerken door Aquafin werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd aan het Prinsenhof in Huise. Dit onderzoek ligt op 1,4km in noordoostelijke richting van het projectgebied en bracht onder meer een schrabber uit de steentijd en enkele greppels, verspreide paalsporen en een kuil met handgevormd aardewerk uit de metaaltijden aan het licht (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 165883; DEVROE & CLAESEN 2013).

Ter hoogte van de Nokerepontweg in Wannegem-Lede, op 1,4km ten noordwesten van het plangebied, zijn tijdens een veldprospectie een hielfragment van een gepolijste bijl, twee afslagschrabbers, twee geretoucheerde artefacten, een uitgeputte kern, een nucleus en vierentwintig afslagproducten ingezameld. De datering van deze lithische vondsten situeert zich tussen het neolithicum tot de bronstijd (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501470; BRAECKMAN 1989). In dezelfde straat zijn op een ander perceel vijftwintig lithische vondsten uit het paleolithicum tot de bronstijd aangetroffen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501471; BRAECKMAN 1989). Op het aanpalende terrein aan de westelijke zijde zijn vijfenvierzig neolithische steentijdvondsten ingezameld, waaronder een fragment van een gepolijste bijl en twee kernen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501486; BRAECKMAN 1989).

Aangrenzend aan de noordwestelijke hoek van het perceel zijn zestig neolithische vondsten ingezameld, waaronder een bladvormige pijlpunt, een getande schrabber, en twee boortjes (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501473; BRAECKMAN 1989). Nog in de Nokerepontweg zijn op een ander terrein een stekerafslag, een geretoucheerd artefact, een wandfragment van een gepolijste bijl, een kern en drie afslagproducten ingezameld (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501474; BRAECKMAN 1989).

Op 1,5km in noordoostelijke richting van het projectgebied ligt aan de Molenstraat in Huise de Huisekoutermolen. Deze korenmolen is omstreeks de 13de eeuw opgetrokken in Waregem en vervolgens in 1971 overgebracht naar Huise, op de plaats waar twee oudere windmolens stonden waarvan de ouderdom niet gekend is (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 500432; BAUTERS 1986: 25). Iets verderop, op 1,6km ten noordoosten van het plangebied en aan de Kleine Dries in Huise, is tijdens een metaaldetectie een zegelstempel aangetroffen. De datering van deze stempel is echter onbekend (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 207724). Aan de Kloosterstraat in Huise, op 1,7km ten noordoosten van het projectgebied, zijn tijdens een veldprospectie een kleine hoeveelheid dakpanfragmenten gevonden, vermoedelijk te dateren in de Romeinse periode (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 500240).

Ter hoogte van Wannegemdorp in Wannegem-Lede, op 1,7km ten westen van het plangebied, zijn tijdens een veldprospectie een fragment van een boor, en fragment van een pijlpunt, een afslagschabber, twee geretoucheerde artefacten en achtentwintig afslagen uit het neolithicum ingezameld (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501479; BRAECKMAN 1989). In dezelfde straat zijn op een nabijgelegen terrein twintig lithische vondsten ingezameld, gaande van het mesolithicum tot het neolithicum. Vervolgens zijn nog enkele scherven ijzertijd materiaal als Romeins aardewerk aangetroffen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501480; BRAECKMAN 1989).

Aan het Huiseplein in Huise (Zingem), op 1,8km ten noordoosten van het plangebied, ligt de Sint-Petrus-en-Urbanuskerk. De kerk werd oorspronkelijk in de 12de-13de eeuw gesticht en kende doorheen de geschiedenis meerdere verbouwingsfasen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 503833; VAN DEN BERGHE 1989: 34-35).

Op 1,9km ten westen van het plangebied, aan de Oudenaardsesteenweg in Wannegem-Lede, kan een deel van een site met walgracht nog in het landschap herkend worden. Het grachtensysteem is echter niet meer bewaard en tijdens een veldprospectie zijn geen vondsten aangetroffen. De site is zichtbaar op de Ferrariskaart maar het is niet duidelijk of er oudere voorgangers zijn (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501493; BRAECKMAN 1989). In dezelfde straat zijn op een nabijgelegen terrein een fragment van een gepolijste bijl, een geretoucheerd artefact en een corticale afslag uit het neolithicum gevonden (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501477; BRAECKMAN 1989). Op het aanpalende perceel aan de zuidelijke zijde zijn vervolgens scherven en bouw materiaal uit de Romeinse periode ingezameld (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501475; BRAECKMAN 1989).

Ter hoogte van 't Leeghoek in Wannegem-Lede, op 1,9km ten noordwesten van het plangebied, zijn zeventwintig lithische vondsten uit het mesolithicum tot de bronstijd aangetroffen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 501472; BRAECKMAN 1989). Tijdens een veldprospectie aan de Melkhoek in Eine, op 1,8km ten zuidwesten van het plangebied, is lithisch materiaal uit het neolithicum en scherven uit de Romeinse en vroegmiddeleeuwse periode ingezameld (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 500367).

Aan de hand van de vele attestaties in de ruime omgeving, mag geconcludeerd worden dat het plangebied binnen een archeologisch relatief interessante zone ligt. Bovendien ligt het projectgebied binnen de afbakening van het Slagveld van Oudenaarde. Een groot aantal van de vindplaatsen omvat lithisch materiaal, met voornamelijk een grote aanwezigheid uit het neolithicum. Alle andere archeologische periodes komen ook voor, weliswaar in beperktere mate, met de Romeinse periode als belangrijkste vertegenwoordiger. Bijna alle gegevens zijn door middel van veldprospectie tot stand gekomen. Deze techniek kan een beeld weergeven over wat mogelijk in de ondergrond aanwezig zit maar biedt geen uitsluitsel over de aard, uitgestrektheid, bewaringstoestand of de chronologische complexiteit van de site waardoor het moeilijk valt in te schatten of er daadwerkelijk nog sites aanwezig zijn. Net ten oosten van het plangebied werd een circulaire structuur in het historische kadaster opgemerkt waarover echter geen verdere informatie beschikbaar is. Bij de projectie op het digitaal hoogtemodel valt echter op dat het plangebied lager gelegen is dan de besproken vindplaatsen. Zowel de neolithische als Romeinse attestaties liggen voornamelijk op de hoger gelegen gebieden in het landschap. Enkel de vindplaatsen uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd begeven zich ook op de lagere terreinen.

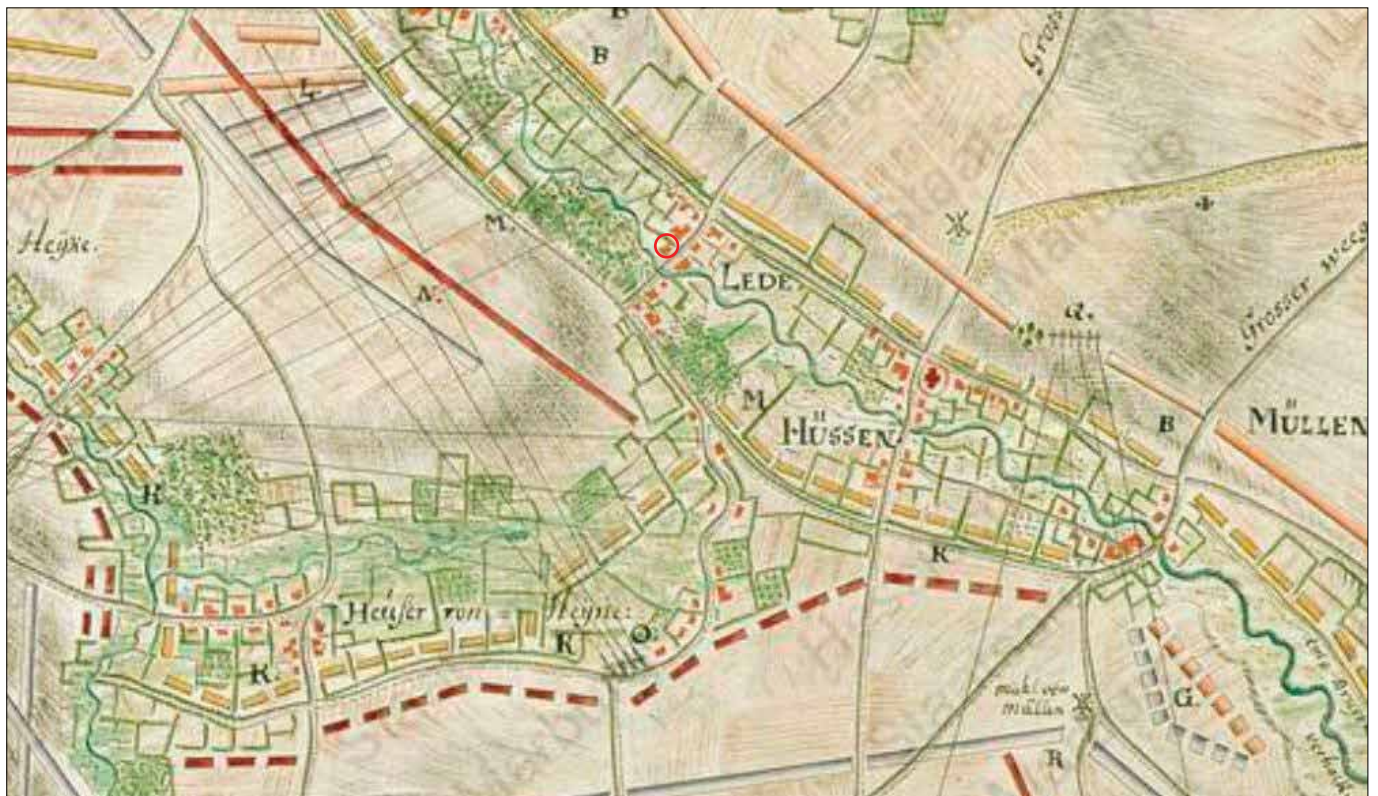
2.3.2.2. HISTORISCHE KAARTEN EN KADASTERPLANNEN

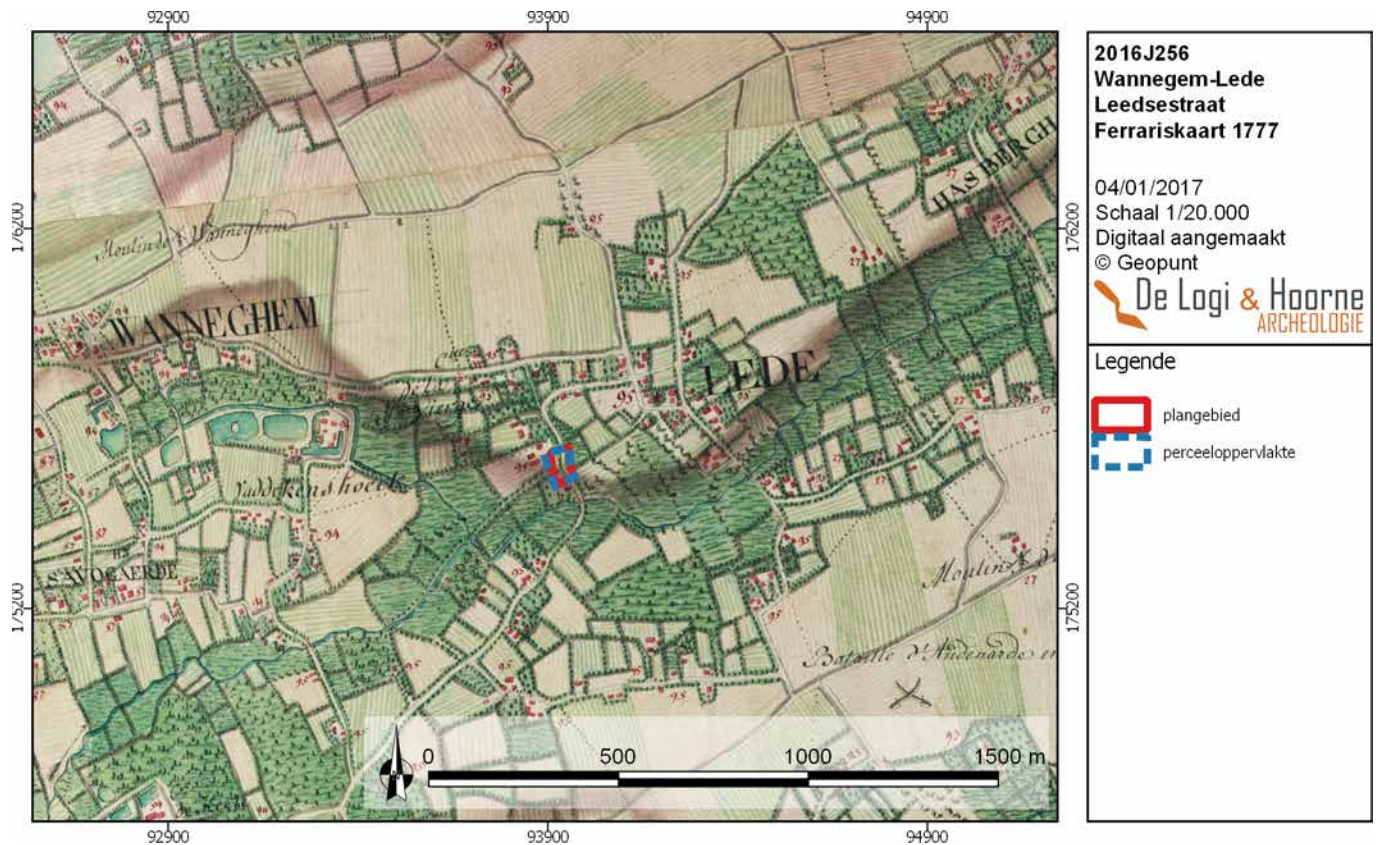
Het plangebied kan op verschillende historische kaarten herkend worden. De kaart van Brückmann uit 1711 werd opgesteld om het verloop van de Slag bij Oudenaarde uit 1708 te verduidelijken. Aan de hand van een archeologische bureaustudie over het slagveld kan besloten worden dat het gebied rondom Lede niet onderhevig was aan de gevechten gelinkt aan de Slag. De enige vermelding van dit dorp in de studie slaat op de terugtrekking van de Franse troepen langs de hoofdweg van Lede, in noordelijke richting (FOARD *et al.* 2012: 135). Op de kaart van Brückmann wordt de meerderheid van de Franse troepen ten noorden van Lede gesitueerd en enkele infanterietroepen ten zuidwesten van de Stampkotbeek. De meerderheid van de troepen komt echter ter hoogte van Huise voor. Door het synthetiserende karakter van deze kaart ontbreekt het aan de nodige details om het plangebied met enige accuraatheid te kunnen aanduiden, waardoor de locatie slechts bij benadering te bepalen valt.

Waar het plangebied zou liggen, komen op de kaart geen troepen voor. Ook al worden op de kaart enkel de hoofdlijnen van de slag weergegeven, in combinatie met de gegevens van de studie van Foard lijkt Lede weinig ondervonden te hebben van de gebeurtenissen in juli 1708 (zie *infra*). Dit sluit evenwel niet uit dat andere activiteiten die voor, tijdens of na de Slag hebben plaatsgevonden op het terrein zijn gebeurd. Verder bestaat de mogelijkheid dat er zich binnen het plangebied enkele gebouwen bevinden (WWW.ARCINSYS.HESSEN.DE 2016).

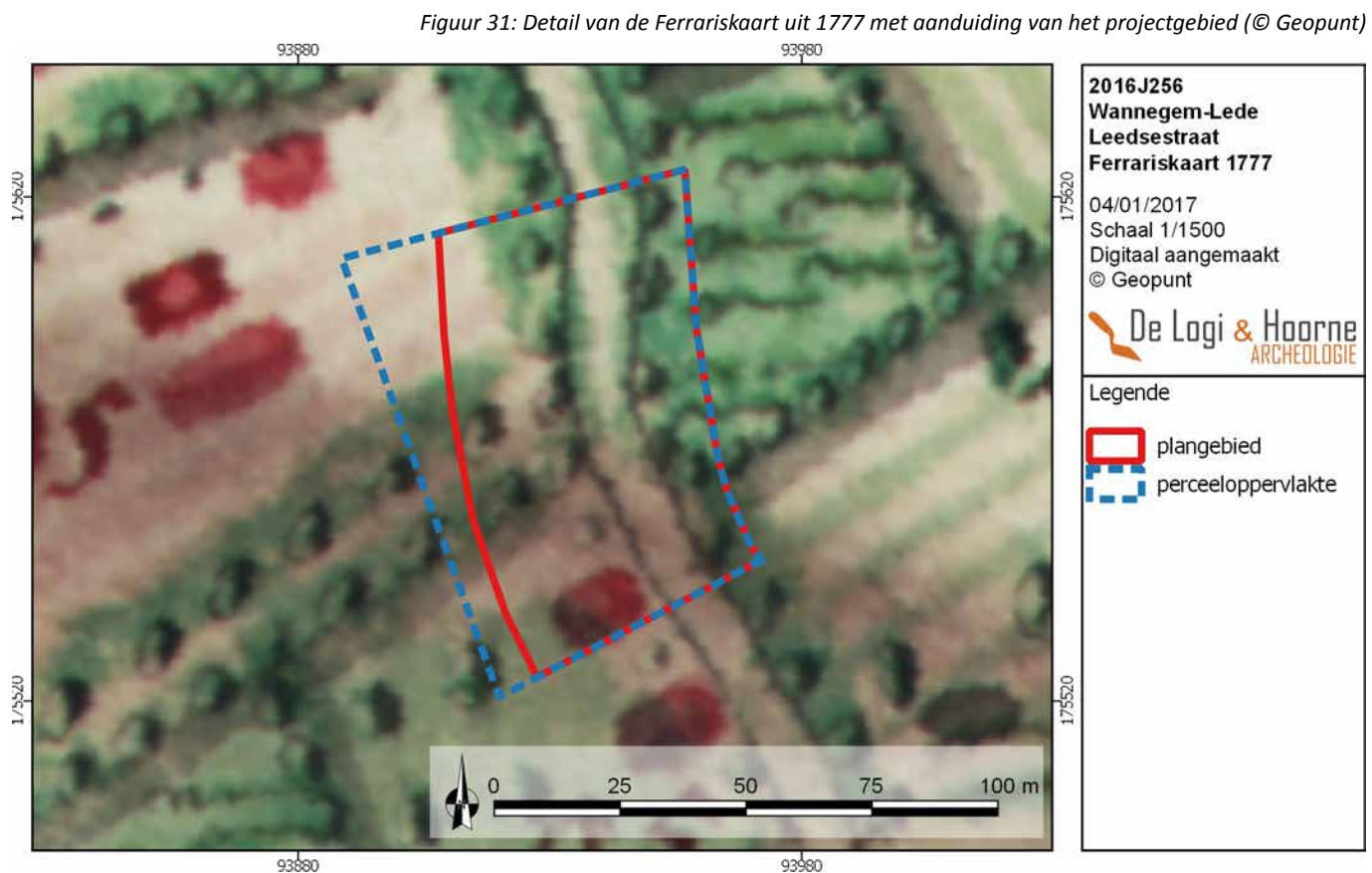
Op de Ferrariskaart uit 1777 is waarneembaar dat het terrein binnen een niet verstedelijkte zone ligt met een uitgesproken agrarisch karakter, voornamelijk graslanden. Het plangebied bevindt zich ten zuidwesten van het centrum van het dorp Lede en ten noorden van de Stampkotbeek. Op ongeveer 1km ten zuidoosten van het plangebied staat *Bataille d'Audenarde en 1708* geschreven. Het bodemgebruik binnen het plangebied bestaat deels uit akkerland, met de aanwezigheid van een laan en een gebouw in de zuidelijke hoek van het terrein. Echter, door de oriëntering van de Leedsestraat doorheen het plangebied, mag verondersteld worden dat de georeferentie of kartering van de Ferrariskaart op deze plaats niet bijzonder accuraat is (WWW.GEOPUNT.BE 2016). Op ongeveer 500m ten westen van het plangebied kan een kasteeldomein aan de kasteelbeek gesitueerd worden.

Figuur 29: Kaart van Brückmann uit 1711 met aanduiding van het projectgebied (© Arcinsys)

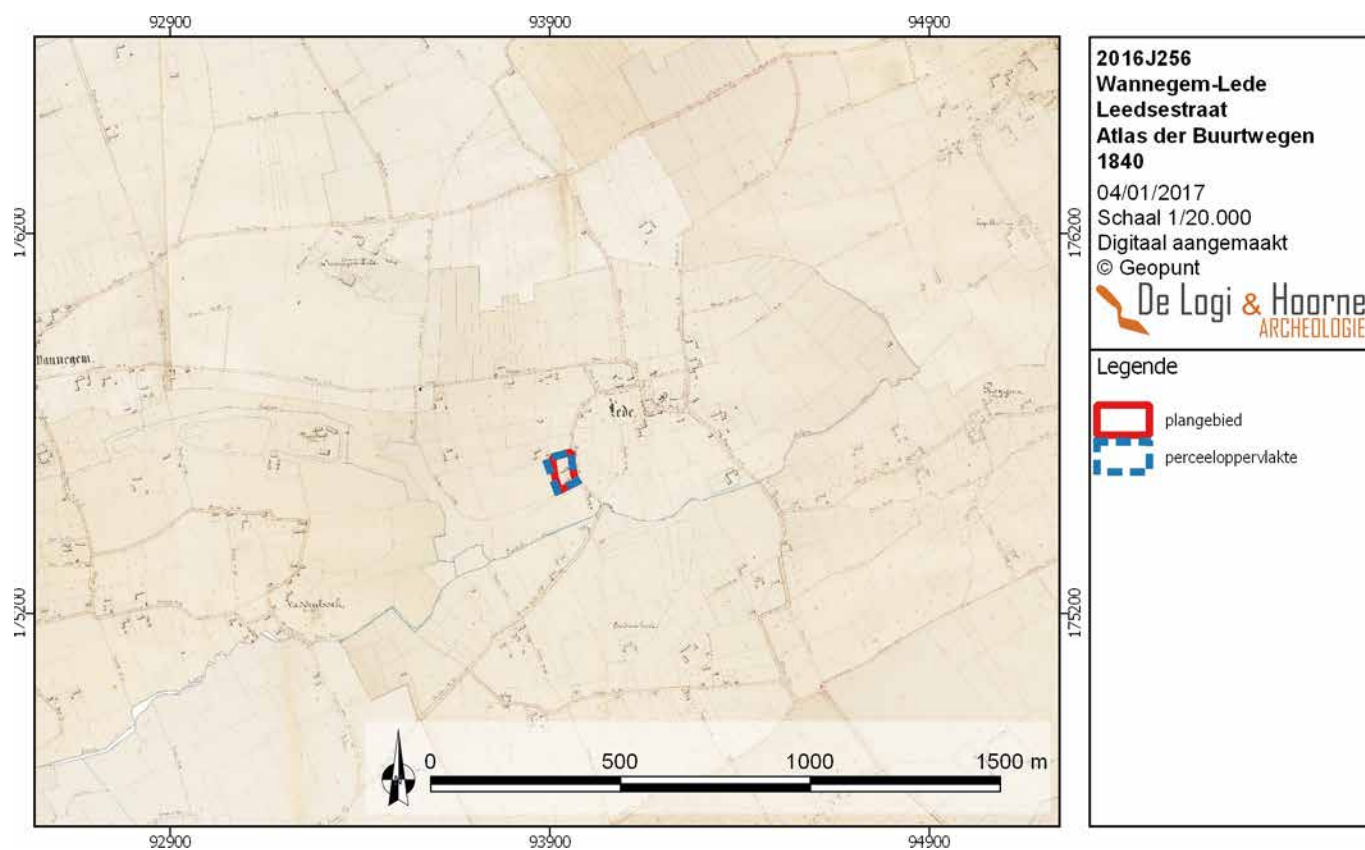

Figuur 30: Ferrariskaart uit 1777 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

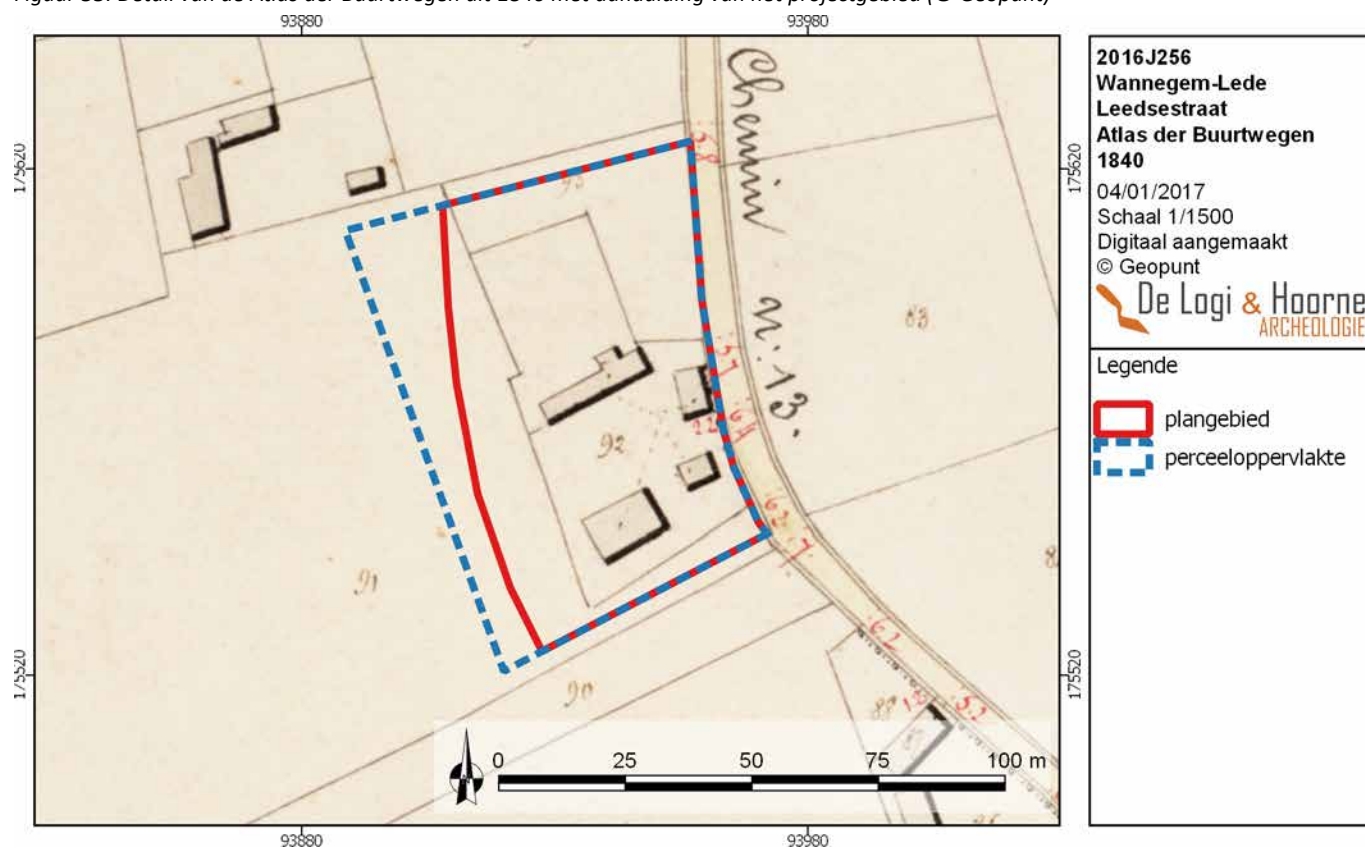

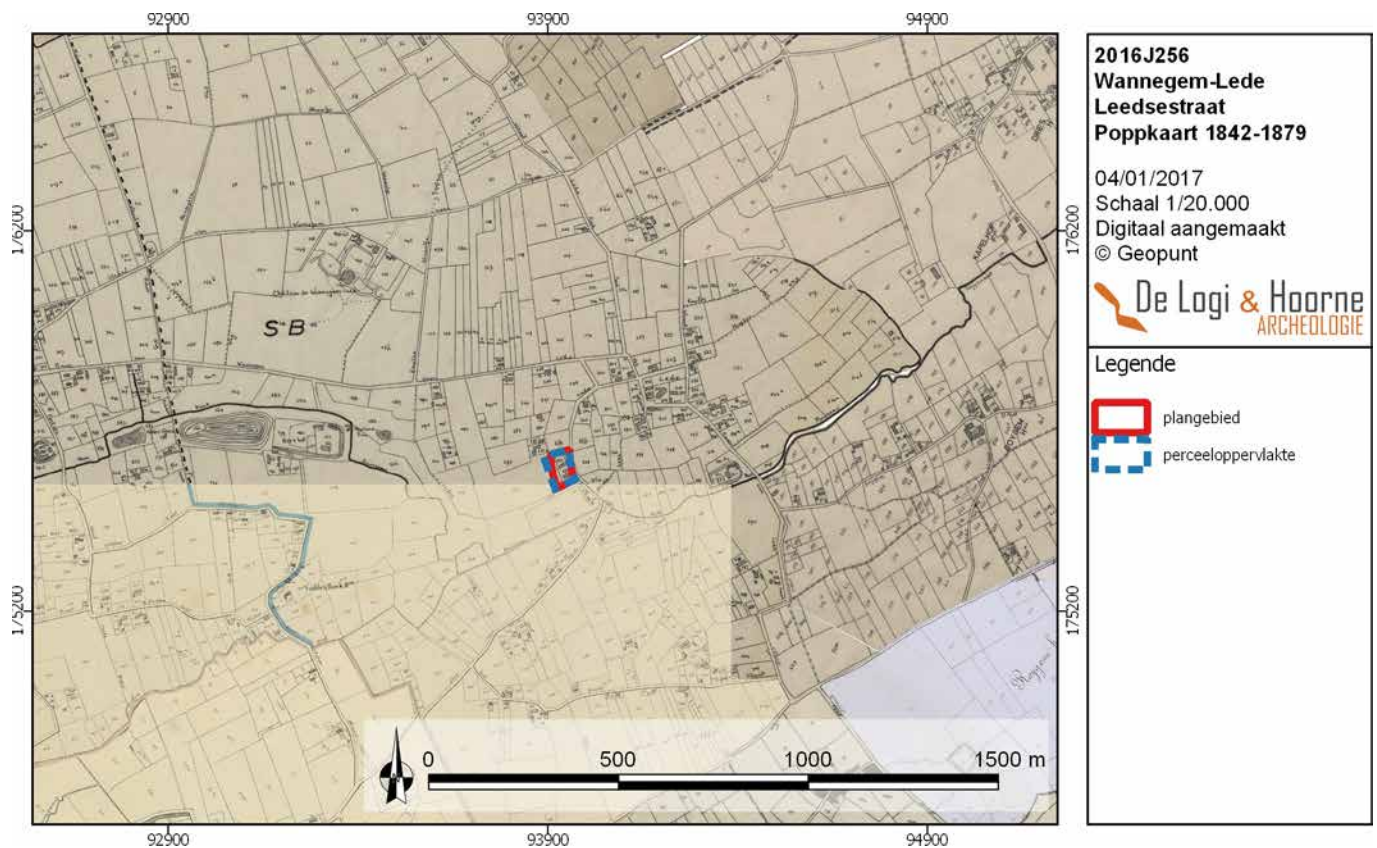
Figuur 31: Detail van de Ferrariskaart uit 1777 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

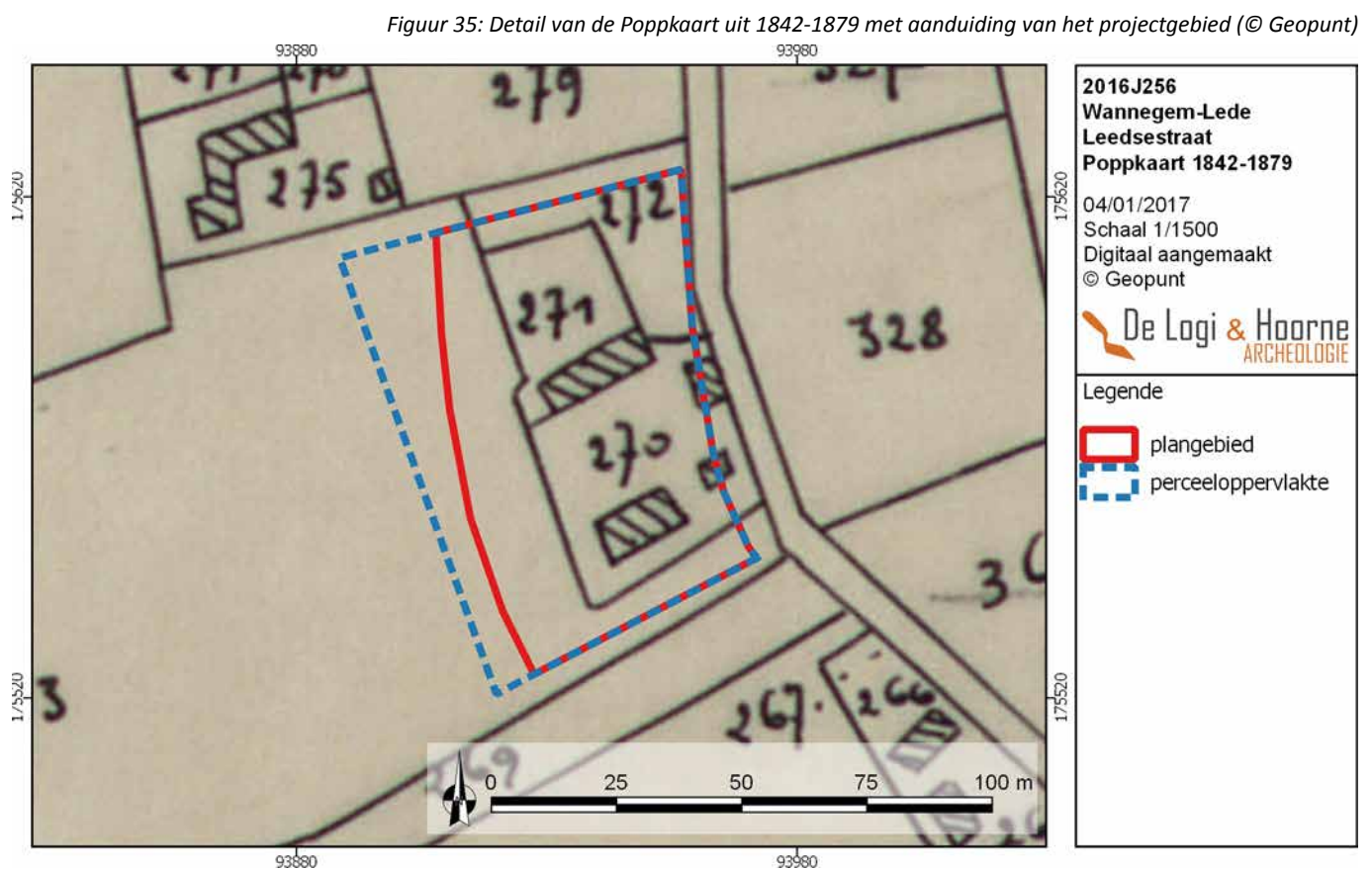
Figuur 32: Atlas der Buurtwegen uit 1840 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 33: Detail van de Atlas der Buurtwegen uit 1840 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

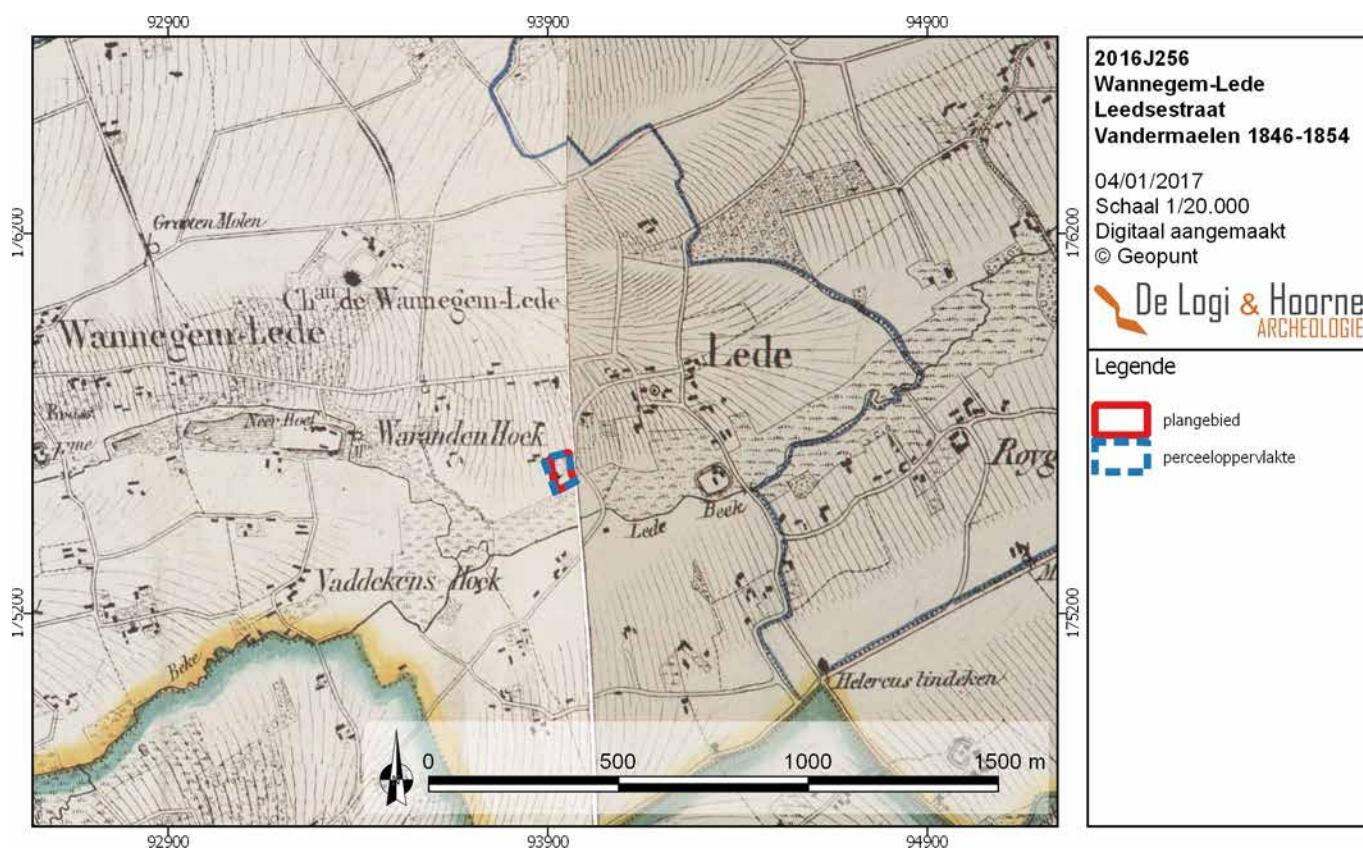

Figuur 34: Poppkaart uit 1842-1879 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

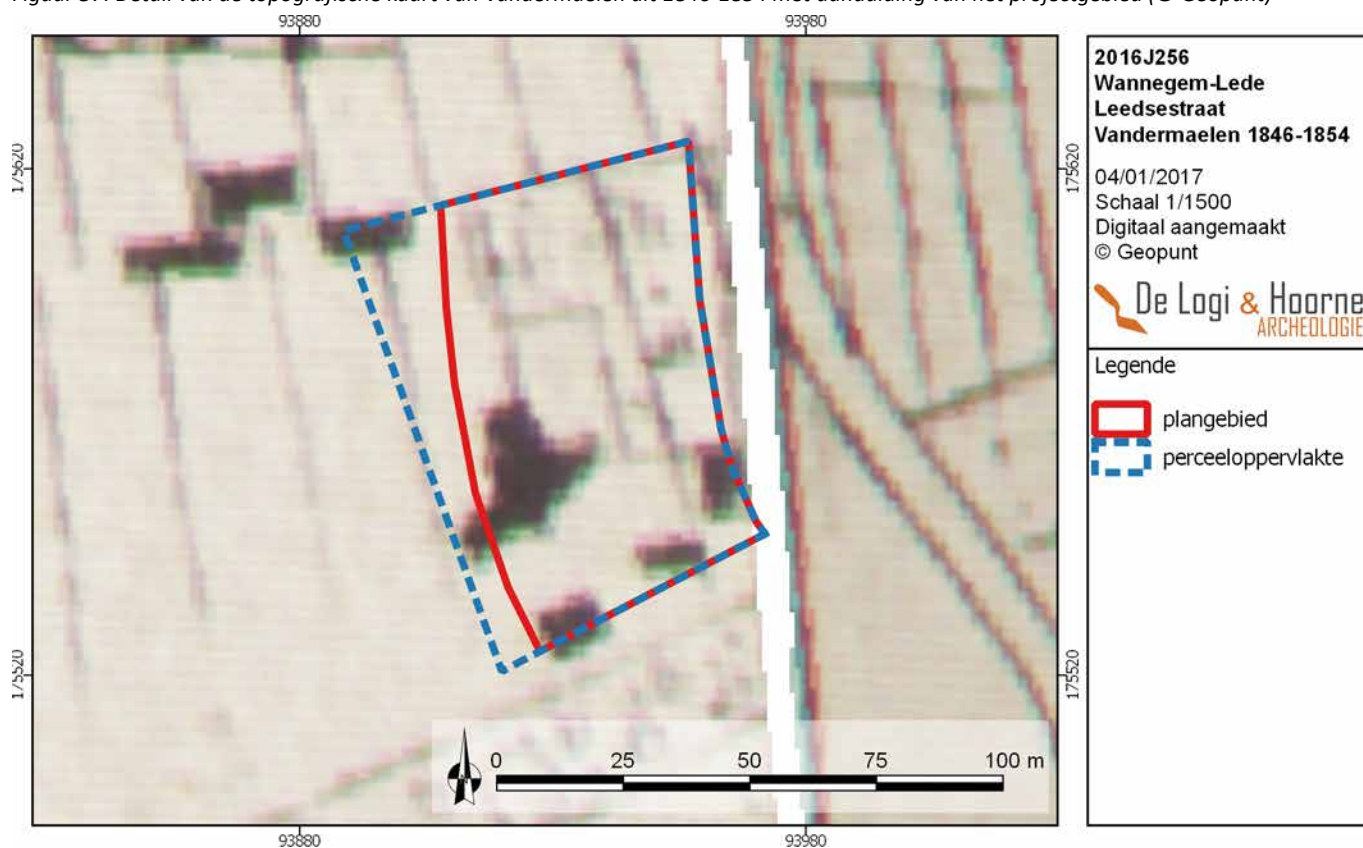

Figuur 35: Detail van de Poppkaart uit 1842-1879 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 36: Topografische kaart van Vandermaelen uit 1846-1854 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 37: Detail van de topografische kaart van Vandermaelen uit 1846-1854 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

De Atlas der Buurtwegen uit 1840 biedt een nauwkeurigere weergave van het plangebied. Het terrein omvat delen van de percelen 91, 92 en 93 en in de zuidelijke hoek zijn nu vier gebouwen aanwezig. Deze gebouwen lijken de voorgangers te zijn van de huidige aanwezige gebouwen, in ongeveer dezelfde opstelling als wat vandaag zichtbaar is. De Stampkotbeek staat hier als de *Ledebeek* beschreven. Het kasteelgebied dat reeds op de Ferrariskaart zichtbaar was, wordt op deze kaart als *Neerhof* omschreven. De Poppkaart uit 1842-1879 toont de aanwezigheid van vier gebouwen binnen het plangebied. De perceelnummers waaruit nu het plangebied bestaat zijn 270, 271, 272 en 273. Ook de topografische kaart van Vandermaelen uit 1846-1854 biedt soortgelijke informatie. Ten noordwesten van het plangebied staat er *Warandehoek* geschreven (WWW.GEOPUNT.BE 2016).

Op basis van de historische kaarten lijkt het plangebied, met enige voorzichtigheid, vanaf het begin van de 18de eeuw bewoning te hebben gekend. De bewoning omvat omstreeks de tweede helft van de 18de eeuw slechts één gebouw, wat in de loop van de 19de eeuw uitgroeide tot een boerderij met een viertal gebouwen. Deze gebouwen kunnen als de voorgangers van de huidige bewoning beschouwd worden, aangezien ze min of meer dezelfde inrichting binnen het plangebied aannemen. Het noordelijke deel van het plangebied lijkt steeds in gebruik als akker of grasland.

2.3.2.3. ORTHOFOTO'S EN LUCHTFOTO'S

Op de luchtfoto uit 1971 zijn de huidige gebouwen binnen het plangebied duidelijk herkenbaar. Het noordoostelijke deel van het terrein lijkt in gebruik als bos, het noordwestelijke deel lijkt een braakliggend stuk grond, met mogelijk de aanwezigheid van de molen (*zie supra*). De orthofoto uit 1990 toont grotendeels het zelfde bodemgebruik. De grootste verandering situeert zich in het noordelijke deel van het plangebied: het bosgebied lijkt vervangen door grasland terwijl de omgeving rond de molen nu met bomen begroeid is. Op de luchtfoto uit 2002 is weinig verandering te zien ten opzichte van de foto uit 1990. Het noordelijke deel lijkt nu volledig in gebruik als bos, alle huidige gebouwen kunnen duidelijk herkend worden. De foto uit 2016 biedt ongeveer dezelfde informatie als de voorgaande foto. Enkel de meest westelijke schuur, die buiten het plangebied valt, is verdwenen. Het gebied waarop de schuur stond, alsook de omliggende gronden, lijken op de foto zwaar verstoord (WWW.GEOPUNT.BE 2016).

Aan de hand van de beschikbare luchtfoto's mag geconcludeerd worden dat het bodemgebruik vanaf de jaren 1970 tot heden nauwelijks veranderd is. Op het zuidelijke deel komen steeds dezelfde gebouwen voor, enkel het noordelijke deel varieert soms tussen grasland en bosgebied.

2.3.2.4. TOPONYMIE EN LITERATUUR

Wannegem-Lede is ontstaan uit de samenvoeging van de gemeentes Wannegem en Lede, die al omstreeks 1414 één administratief geheel vormden (DE BRABANDERE *et al.* 2010: 144). Vanaf 1810 zijn de aparte gemeentes gefusioneerd tot één gemeente met behoud van de twee parochies. Vanaf 1977 behoort de gemeente toe aan Kruishoutem (INVENTARIS.ONROERENDERGOED.BE 2017).

Wannegem wordt voor het eerst vermeld in 1277 als *Wanhendinghem*, wat in 1330 in Wanendinghem evolueerde. Het woord is ontstaan uit de samenstelling van de persoonsnaam *Wanhand* met de verzamelsuffix *-inga* en *heem*, wat samen *de woonplaats van de lieden van Wanhand* betekent (DE BRABANDERE *et al.* 2010: 270).

De eerste vermeldingen van Lede stammen uit 1038 als *Letha*. In 1179 wordt de gemeente als Ledhem en in 1211 als Leden beschreven. Vanaf 1231 komt *Lede* voor. De betekenis van Lede is tweeledig: enerzijds kan het een afgeleide zijn van het Germaanse *Laidu*, wat watergang of waterloop betekent. Anderzijds kan het woord afstammen van het Germaanse *Hlitha* of *helling* (DE BRABANDERE *et al.* 2010: 143). Gezien de nauwe band tussen de twee gemeenten doorheen de geschiedenis en hun ligging op een zuidwestelijke helling ten noorden van Oudenaarde, lijkt voornamelijk de betekenis van *helling* toepasbaar voor Lede.

De vermelding Warandehoek hangt samen met het voormalige kasteeldomein dat zich ten westen van het plangebied bevindt. Een warande is een besloten jachtdomein dat doorgaans eigendom was van vooraanstaande families. De kans bestaat dat het plangebied binnen het voormalige jachtdomein van het kasteel ligt.

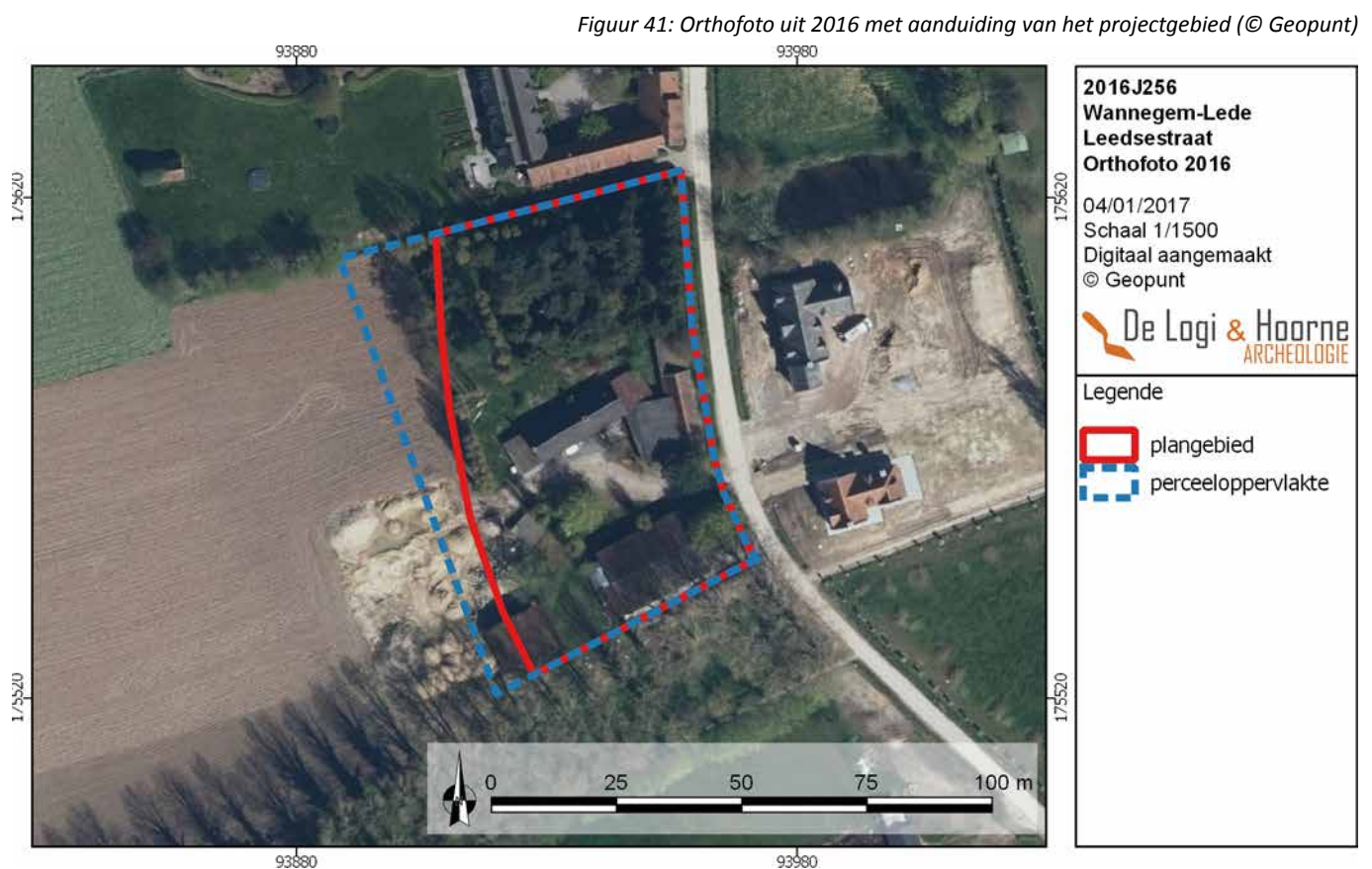
Figuur 38: Orthofoto uit 1971 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

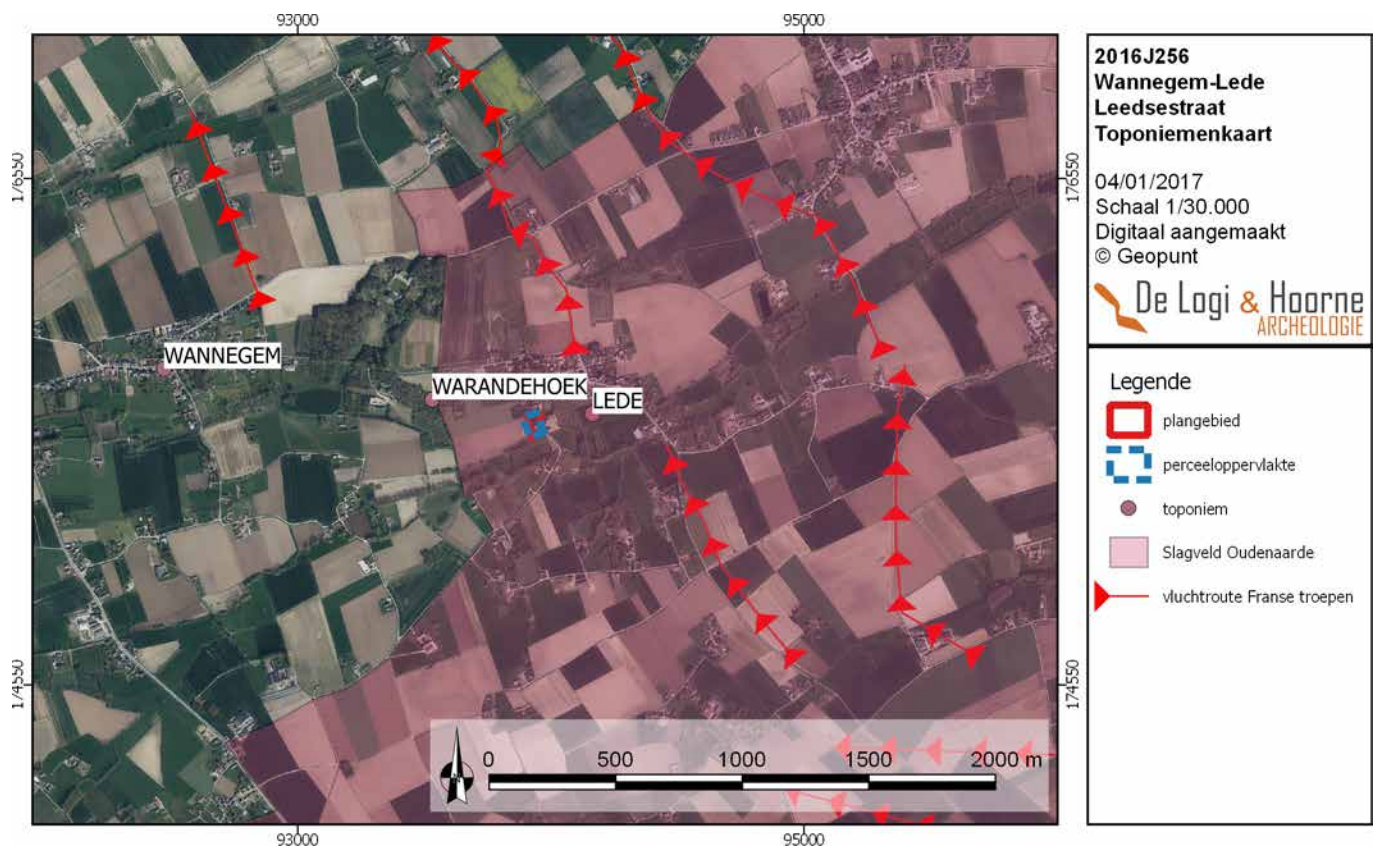
Figuur 39: Orthofoto uit 1990 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 40: Orthofoto uit 2002 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 41: Orthofoto uit 2016 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 42: Toponiemenkaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Het plangebied ligt binnen de afbakening van het Slagveld van Oudenaarde. Binnen deze uitgestrekte zone van meer dan 23km² speelden zich verschillende acties en gebeurtenissen af tijdens de Slag in 1708. De grenzen van het slagveld werden afgebakend op basis van een studieopdracht die onderzoek op de bronnen inhield, maar ook veldwerk door middel van metaaldetectie. Het plangebied zelf werd hierbij niet met metaaldetectie onderzocht. Deze Slag bij Oudenaarde kaderde in de Spaanse Successieoorlog, waarbij het Franse leger en de geallieerde troepen tegenover elkaar stonden. Het projectgebied ligt echter aan de periferie van deze zone. De rol van Lede en de omliggende gebieden bleef binnen het gehele slagveldgebeuren eerder beperkt: door de hogere ligging binnen het landschap diende voornamelijk de flank van Huise als stationerings- en uitkijkpost voor de Franse troepen vanwaar de manschappen naar de lager gelegen gebieden ten zuiden van deze flank werden gestuurd (FOARD *et al.* 2012: 28). Toen twee derden van het Franse leger door de geallieerden op het slagveld was omsingeld, kwam het Franse opperbevel op dezelfde flanken rond Huise samen om van hieruit de terugtrekking richting Gent in te zetten (FOARD *et al.* 2012: 37).

Aan de hand van deze beschrijving kan besloten worden dat Lede en de omringende terreinen, waarbinnen ook het projectgebied valt, niet tot het feitelijke slagveld behoorden. Van hieruit werden enkel een deel van de troepen klaargestoomd om zich naar het slagveld te begeven. Deze stationering lijkt zich volgens de beschikbare bronnen vooral op de hoger gelegen delen ten noorden en de lagere vlakte ten zuiden van het plangebied te bevinden. Gezien er niet echt is gestreden in de nabijheid van het projectgebied zal de eigenlijke slag geen archeologische restanten hebben nagelaten in het bodemarchief.

Er kan niet worden uitgesloten dat er archeologische sporen of vondsten gelieerd aan de Franse troepen bewaard kunnen zijn. Op kampplaatsen betreft het vooral haarden, kookplaatsen, mogelijke paalsporen en dergelijke meer. Ook restanten van bepaalde activiteiten die zich voor of na de slag hebben ontplooid zijn binnen het plangebied niet uitgesloten. Op een voorstelling op een kaart van het verloop van de Slag, beschreven door Tindal in 1758, kan geconcludeerd worden dat de terugtrekking van een deel van de Franse troepen die op het eigenlijke slagveld deelnamen, via Lede verliep (FOARD *et al.* 2012: 135). Het lijkt echter onwaarschijnlijk dat de vlucht van de troepen nog duidelijke attesteerbare sporen hebben nagelaten.

2.3.3. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Het plangebied, gelegen in een zone met een lage densiteit aan bewoning, lijkt op basis van het geraadpleegde kaartmateriaal, de foto's en de literatuur reeds gedeeltelijk vanaf de 18de eeuw bewoond te zijn als boerderijerf. Het is niet duidelijk of het gebouw in de 18de eeuw een oudere voorganger had. De inplanting van de gebouwen is sinds het begin van de 19de eeuw nauwelijks veranderd waardoor geen complexe stratigrafie te verwachten valt. Echter, de kans bestaat dat door de gebouwen en allerhande landbouwactiviteiten een deel van het bodemarchief verstoord is.

Geologisch gezien dateren de aanwezige afzettingen in het projectgebied uit het midden- en laatpleniglaciaal en zijn dus tussen 55.000 en 13.000 jaar oud. Bijgevolg kan geen enkele archeologische periode a priori met zekerheid worden uitgesloten. De landschapshistoriek wijst op een vrij natte bodem met bovendien een colluviaal pakket in het zuidwestelijke gedeelte van het projectgebied. Dit colluvium is afkomstig van hoger gelegen delen van het terrein, mogelijk er dus ook sprake van erosie binnen het projectgebied. Het colluviale pakket en de natte omstandigheden pleiten voor een goede bewaring van potentiële archeologische sporen enerzijds, de mogelijke erosie en de huidige aanwezige gebouwen en bomen hebben dan weer potentieel een negatieve impact op mogelijk aanwezige archeologische sporen.

Aan de hand van de vele attestaties in de ruime omgeving, mag geconcludeerd worden dat het plangebied binnen een archeologisch relatief interessante zone ligt. Een groot aantal van de vindplaatsen omvat lithisch materiaal (allemaal bekomen via veldprospecties), met voornamelijk een grote aanwezigheid uit het neolithicum. Alle andere archeologische periodes komen ook voor, weliswaar in beperktere mate, met de Romeinse periode als belangrijkste vertegenwoordiger. Net ten oosten van het plangebied werd een circulaire structuur opgemerkt waarover echter geen verdere informatie beschikbaar is.

Bij de projectie op het digitaal hoogtemodel valt echter op dat het plangebied lager gelegen is dan de besproken vindplaatsen. Zowel de neolithische als Romeinse attestaties liggen voornamelijk op de hoger gelegen gebieden in het landschap. Enkel de vindplaatsen uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd begeven zich ook op de lagere terreinen.

2.3.4. Interpretatie aan- of afwezigheid archeologische sporen

Tot op heden werd binnen het plangebied nog geen melding gemaakt van enige archeologische vondst. In de ruime omgeving zijn echter wel veel vondstattestaties bekend. Het gebied lijkt ten minste vanaf de tweede helft van de 18de eeuw in gebruik geweest te zijn als boerderijerf. Het is niet duidelijk of het gebouw in de 18de eeuw een oudere voorganger had. Vóór deze periode werden geen indicaties voor enige vorm van bewoning of bebouwing aangetroffen. Op basis van het bureauonderzoek kan de potentiële aanwezigheid van restanten uit het verre verleden niet met zekerheid uitgesloten worden.

2.3.5. Synthese

De ligging langs de Leedsestraat in Kruishoutem biedt een behoorlijk archeologisch potentieel. In de ruime omgeving zijn veel vindplaatsen met neolithisch, en in mindere mate Romeins, materiaal gekend. Het betreft echter vooral prospectievondsten, geen daadwerkelijk vastgestelde archeologische sporen. Aan de hand van het geraadpleegde kaartmateriaal en de beschikbare luchtfoto's blijkt dit gebied de laatste drie eeuwen in gebruik als boerderij. De kans bestaat dat door de gebouwen en allerhande landbouwactiviteiten een deel van het bodemarchief verstoord is. Geologisch gezien kan geen enkele archeologische periode a priori met zekerheid worden uitgesloten.

De landschapshistoriek wijst op een vrij natte bodem met een colluviaal pakket in het zuidwestelijke gedeelte van het projectgebied. Dit colluvium is afkomstig van hoger gelegen delen van het terrein, mogelijk er dus ook sprake van erosie binnen het projectgebied. Het colluviale pakket en de natte omstandigheden pleiten voor een goede bewaring van potentiële archeologische sporen enerzijds, de mogelijke erosie en de huidige aanwezige gebouwen en bomen hebben dan weer potentieel een negatieve impact op mogelijk aanwezige archeologische sporen. Op basis van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

- Wat is op basis van de bestaande bronnen, het archeologisch potentieel van het projectgebied?

Aan de hand van de vele attestaties in de ruime omgeving, mag geconcludeerd worden dat het plangebied binnen een archeologisch interessante zone ligt. Een groot aantal van de vindplaatsen omvat lithisch materiaal, met voornamelijk een grote aanwezigheid uit het neolithicum. Alle andere archeologische periodes komen ook voor, weliswaar in beperktere mate, met de Romeinse periode als belangrijkste vertegenwoordiger. Net ten oosten van het plangebied werd op historische kaarten in de percelering een circulaire structuur opgemerkt waarover echter geen verdere informatie beschikbaar is. Bij de projectie op het digitaal hoogtemodel valt echter op dat het plangebied lager gelegen is dan de besproken vindplaatsen. Zowel de neolithische als Romeinse attestaties liggen voornamelijk op de hoger gelegen gebieden in het landschap. Enkel de vindplaatsen uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd begeven zich ook op de lagere terreinen. Bijna alle gegevens zijn door middel van veldprospectie tot stand gekomen. Deze techniek kan een beeld weergeven over wat mogelijk in de ondergrond aanwezig zit maar biedt geen uitsluitsel over de aard, uitgestrektheid, bewaringstoestand of de chronologische complexiteit van de site waardoor het moeilijk valt in te schatten of er daadwerkelijk nog sites aanwezig zijn.

- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?

Uit de directe omgeving van het projectgebied zijn geen archeologische sites gekend. Rondom het plangebied zijn op verschillende terreinen veldprospecties uitgevoerd waarbij meerdere steentijdvondsten uit het neolithicum zijn geattesteerd. Net ten oosten van het plangebied werd een circulaire structuur opgemerkt waarover echter geen verdere informatie beschikbaar is. In de ruime omgeving van het plangebied komen ook nog enkele Romeinse vindplaatsen voor. Bijgevolg bevat het plangebied potentieel voor het neolithicum en de Romeinse periode. Door de ligging binnen het afgebakende gebied van de slag van Oudenaarde kan het plangebied ook voor deze periode potentieel bevatten. Echter, de feitelijke slag bevond zich meer ten zuiden van het plangebied en de stationering van de troepen lag ten noorden of ten zuiden van het dorpscentrum van Lede. Andere archeologische periodes, zoals een eventuele voorloper van de aanwezige boerderij, kunnen evenwel niet worden uitgesloten.

- Zo neen, kan de afwezigheid van indicaties op basis van de resultaten van het bureauonderzoek verklaard worden?

Niet van toepassing.

- Zo ja, kan op basis van bestaande bronnen bepaald worden wat de aard, datering en bewaring is?

Op basis van de gekende archeologische vindplaatsen in de directe omgeving lijkt het plangebied potentieel te bevatten voor het neolithicum en de Romeinse periode. Indien er activiteiten die voor, tijdens of na de Slag binnen het plangebied hebben plaatsgevonden, kunnen vervolgens sporen uit het begin van de 18de eeuw verwacht worden. De aard van de sporen kan aan de hand van dit bureauonderzoek niet achterhaald worden. De landschapshistoriek wijst op een vrij natte bodem met bovendien een colluviaal pakket in het zuidwestelijke gedeelte van het projectgebied. Dit colluvium is afkomstig van hoger gelegen delen van het terrein, mogelijk er dus ook sprake van erosie binnen het projectgebied. Het colluviale pakket en de natte omstandigheden pleiten voor een goede bewaring van potentiële archeologische sporen enerzijds, de mogelijke erosie en de huidige aanwezige gebouwen en bomen hebben dan weer potentieel een negatieve impact op mogelijk aanwezige archeologische sporen.

- Wat is de landschapshistoriek van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?

De aanwezige afzettingen in het projectgebied dateren uit het midden- en laatpleniglaciaal en zijn dus tussen 55.000 en 13.000 jaar oud. Bijgevolg kan geen enkele archeologische periode a priori met zekerheid worden uitgesloten. Op basis van de beschikbare quartairgeologische en bodemkaarten kan in de zuidwestelijke hoek van het projectgebied een colluviaal pakket verwacht worden. De aanwezigheid van een dergelijk colluviaal pakket impliceert ook erosie van materiaal meer hellingopwaarts maar dit materiaal is niet noodzakelijk afkomstig van binnen het projectgebied. Op de quartairgeologische kaart grenst het projectgebied in het zuiden aan de alluviale vlakte van de Stampkotbeek. De accuraatheid van deze grens is niet gekend waardoor binnen het projectgebied ook rekening gehouden moet worden met mogelijk alluviaal gerelateerde bodemgenese.

Hoewel de zuidelijk gelegen hellingspositie nabij een waterloopeen interessante landschappelijke positie is voor menselijke bewoning blijkt dat de bodem erg nat is en er periodiek sprake is van wateroverlast waardoor de bodem enkel mits drainage geschikt is voor akkerbouw. De landschapshistoriek wijst op een vrij natte bodem met bovendien een colluviaal pakket in het zuidwestelijke gedeelte van het projectgebied. Op basis van de landschappelijke ligging betreft dit een iets minder favorabele plaats voor occupaties in het verleden.

- Welke evolutie kende het landgebruik en welke invloed heeft dit gebruik op het archeologisch potentieel van het terrein?

Aan de hand van historisch kaartmateriaal en beschikbare luchtfoto's lijkt het landgebruik binnen het projectgebied, met enige voorzichtigheid, vanaf het begin van de 18de eeuw bewoning te hebben gekend. De bewoning omvat omstreeks de tweede helft van de 18de eeuw slechts één gebouw, terwijl vanaf de 19de eeuw het erf uit minstens vier gebouwen bestond. Aangezien de gebouwen behoren tot een landbouwbedrijf, kunnen daarmee gepaard gaande verstoringen op het terrein verwacht worden.

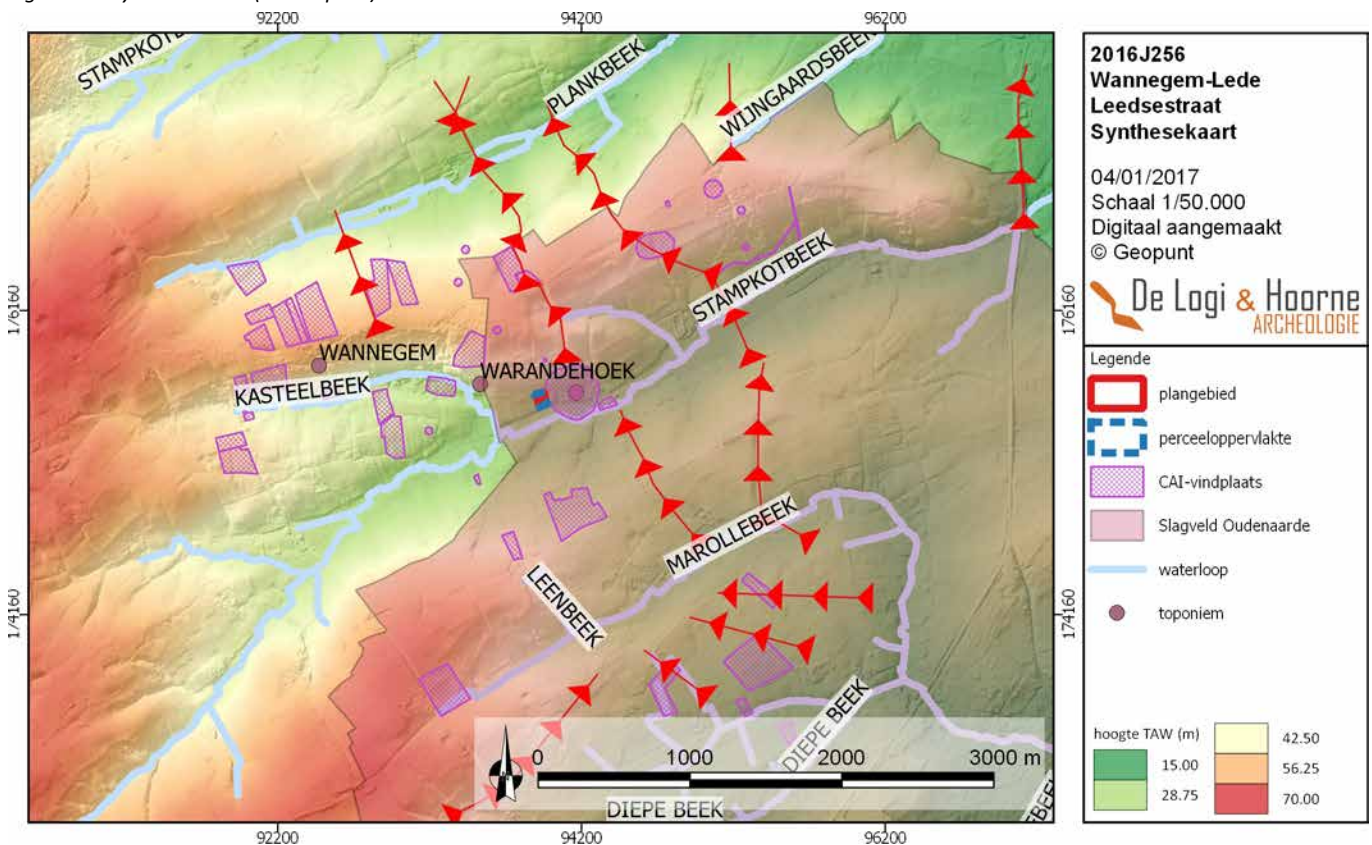
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?

De initiatiefnemer wenst op een kadastrale oppervlakte van 5231m² een plangebied van 4268m² te verkavelen en drie nieuwe bouwloten aan te leggen. De impact van de gebouwen en de aanleg van bijhorende nutsvoorzieningen zou zo'n 1500m² kunnen bedragen. De geplande werken kunnen een niet te onderschatten vernietigende impact en verstoring veroorzaken op het bodemarchief.

- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?

Indien er zich binnen het projectgebied een archeologische site bevindt, kan dit een kennispotentieel opleveren voor zowel het lokale als regionale karakter van de mogelijk aan te treffen periode(s). Er dient rekening te worden gehouden met de relatief kleine oppervlakte van het plangebied en – tot een lagere extentie- de mogelijke aanwezige verstoring veroorzaakt door het huidige landbouwbedrijf. De feitelijke impact van de werken binnen het projectgebied bedraagt slechts 1500m² binnen een klein terrein van 4268m².

Figuur 43: Synthesekaart (© Geopunt)

Indien de boerderijactiviteiten effectief een verstoring binnen het plangebied hebben veroorzaakt, wat op basis van dit bureauonderzoek niet vast te stellen was, is de oppervlakte van het niet verstoorde deel te klein en kan dit bij verder onderzoek enkel een eerder fragmentair beeld creëren, wat het kennispotentieel niet te goede komt.

- Wat is de aard en waardering van het kennispotentieel?

Gezien de grootte van het projectgebied, de beperkte impact van de geplande werken en de mogelijk aanwezige verstoringen door diverse landbouwactiviteiten, is er eerder weinig kans op kenniswinst. Aan de hand van historisch kaartmateriaal en beschikbare luchtfoto's lijkt het gebied minstens vanaf de 18de eeuw in gebruik als boerderij. In de 18de eeuw gaat het nog om één klein gebouw, terwijl vanaf de 19de eeuw het erf uit minstens vier gebouwen bestond met een gezamenlijk huidig bodemgebruik van 911m². In de directe omgeving zijn tot op heden nog geen archeologische sites geattesteerd.

2.3.6. Afweging noodzaak en motivering verder onderzoek

Op basis van voorgaande antwoorden op de onderzoeksvragen is het mogelijk de afweging te maken of verder archeologisch (voor)onderzoek al dan niet noodzakelijk is. Binnen het projectgebied van 4268m² konden aan de hand van historisch kaartmateriaal reeds sporen van bewoning vanaf de 18de eeuw worden opgemerkt.

Aan de hand van de archeologische voorkennis lijkt de ruime omgeving van het plangebied een behoorlijk archeologisch potentieel te bezitten. Rondom het projectgebied zijn er meerdere veldprospecties uitgevoerd en sites aan de hand van historisch onderzoek aangeduid, maar komt slechts één archeologisch proefsleuvenonderzoek voor. Ten noorden van het plangebied zijn op een terrein meerdere steentijdvondsten uit het neolithicum geattesteerd. Ten oosten werd een circulaire structuur opgemerkt in de perceelstructuur waarover echter geen verdere informatie beschikbaar is.

Aan de hand van historisch kaartmateriaal en beschikbare luchtfoto's lijkt het gebied minstens vanaf de tweede helft van de 18de eeuw bebouwd. Het is niet duidelijk of het gebouw in de 18de eeuw een oudere voorganger had. Er zijn alleszins geen indicatie zoals een omgrachting op de historische kaarten te bespeuren. Vanaf de 19de eeuw bestaat het erf uit minstens vier gebouwen. Aangezien de gebouwen behoren tot een landbouwbedrijf, kunnen daarmee gepaard gaande verstoringen op het terrein verwacht worden.

Bij de afweging of verder onderzoek enig potentieel biedt tot een effectieve kennisvermeerdering, lijkt een veldkartering op dit terrein alleszins niet aangewezen. Het terrein is immers niet in gebruik als akkerland maar als grasland, bos en deels bebouwd of verhard. Veldkartering dient (bij voorkeur) uitgevoerd te worden op akkers en bijgevolg is deze onderzoeksmethode voor dit projectgebied niet goed toepasbaar of efficiënt. Aan de hand van deze methode kan de bewaring van de mogelijk aanwezige archeologische sporen niet achterhaald worden. Veldkartering biedt binnen dit projectgebied dan ook geen meerwaarde en bijgevolg is de kenniswinst dan ook klein tot nihil.

Gezien het projectgebied binnen de afgebakende zone van de Slag van Oudenaarde uit 1708 ligt kan hieromtrent een veldkartering in de vorm van een metaaldetectiecampagne geadviseerd worden. Het projectgebied ligt aan de periferie van het slagveld, maar zou nuttige informatie kunnen bevatten omtrent de verschuiving van de troepen of de aanwezigheid van een stationaire troepenmacht. Een dergelijk metaaldetectieonderzoek heeft als doel het verloop van de strijd (o.a. aan de hand van projectielen) en allerhande activiteiten voor, tijdens of na de Slag te bepalen, en biedt een indicatie voor het al dan niet aanwezig zijn van archeologische restanten van de Slag van Oudenaarde, onder de vorm van sporen en niet-metalen vondsten. Deze vorm van onderzoek is echter praktisch moeilijk uitvoerbaar op het terrein aangezien een deel bebouwd of verhard is en een deel in gebruik is als bosgebied. Het overblijvende deel is betrekkelijk klein in oppervlakte, waardoor de kosten van deze methode niet opwegen tegenover de mogelijke kenniswinst. Bovendien is de totale impact van de werken sowieso relatief beperkt, waardoor mogelijke archeologische informatie hoe dan ook fragmentair zal zijn, en er een erg kleine kans tot vermeerdering van relevante kennis aanwezig is.

Het uitvoeren van een geofysisch onderzoek is evenmin nuttig, aangezien enkel (grootschalige of lineaire) grondsporen onder specifieke omstandigheden bij een dergelijk onderzoek kunnen worden vastgesteld. Het terrein laat een geofysisch onderzoek toe op de gebieden die als grasland in gebruik zijn maar vanuit economisch oogpunt is het absoluut niet zinvol om een dergelijke methode in te zetten op een dergelijk klein terrein. Daarenboven kunnen de aanwezige gebouwen interferentie veroorzaken bij een mogelijk geofysisch onderzoek. Bijgevolg bevat geofysisch onderzoek voor dit plangebied geen potentieel voor archeologische kenniswinst.

Er zijn aanwijzingen dat er steentijd artefactensites in de omgeving aanwezig zijn, maar het gaat voornamelijk om neolithische vondsten. Ook bodemkundig zijn er op een deel van het projectgebied aanwijzingen voor een bodem binnen het projectgebied met een potentieel gunstige bewaring van steentijdsites. Door de aanwezigheid van een landbouwbedrijf binnen het plangebied kan een verstoring van de omliggende gronden door gerelateerde activiteiten verwacht worden. De inzet van diverse landschappelijke of archeologische boringen met het oogmerk steentijd artefactensites te karteren lijkt bijgevolg niet aangewezen, gezien de kostprijs van een dergelijk onderzoek niet opweegt tegen de mogelijke resultaten.

De meest efficiënte methode van vooronderzoek met ingreep in de bodem die hier kan overwogen worden is een proefsleuvenonderzoek. Toch lijkt ook dit onderzoek geen aangewezen optie voor het plangebied. De totale zone met impact is beperkt tot een oppervlakte van 1500m², wat betrekkelijk klein is. Hierdoor wegen de kosten van een dergelijk onderzoek niet op tegen de mogelijke resultaten die geboekt kunnen worden op een klein terrein. Op basis van de archeologische voorkennis is er sprake van een behoorlijk archeologisch potentieel, maar op een iets nattere zone, waarbij de oppervlakte beperkt is. Er zijn bijgevolg weinig mogelijkheden tot relevante kennisvermeerdering, ook al omdat het resultaat ten hoogste een heel fragmentair beeld van een gedeelte van een archeologische site kan opleveren.

Het voornaamste argument om het terrein dus niet te onderwerpen aan een verder archeologisch terreinonderzoek is het beperkte kennispotentieel van het plangebied, voornamelijk veroorzaakt door het relatief kleine gebied met effectieve impact. Dit vormt een te kleine zone om voldoende kennisvermeerdering te genereren en een archeologisch terreinonderzoek te verantwoorden. De kostprijs die met verder terreinwerk gepaard zou gaan, is dan ook niet in verhouding met het potentieel aan kenniswinst.

Door grondig bureauonderzoek blijkt dat de omgeving van het projectgebied aan de hand van historisch en cartografisch onderzoek een behoorlijk archeologisch potentieel heeft. Het projectgebied, en specifiek de impact van de nieuwbouw, is een eerder beperkte zone in oppervlakte, waardoor de mogelijkheden tot kennisvermeerdering relatief beperkt zijn. Daardoor wordt geen verder onderzoek aanbevolen. Dit advies stelt noch de opdrachtgever, noch de aannemer, vrij van de in artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde archeologische meldingsplicht.

Omwille van de afwezigheid aan effectief potentieel tot kennisvermeerdering zijn de punten 7° en 8° van de Code van Goede Praktijk 12.5.1.3 dan ook niet uitgewerkt in deze archeologienota.

2.3.7. Samenvatting onderzoek

De initiatiefnemer wenst een perceel gelegen aan de Leedsestraat in Kruishoutem te verkavelen en hier drie nieuwe bouwloten te maken. Hiervoor vraagt hij een verkavelingsvergunning aan, waardoor een archeologienota noodzakelijk is. Het betreft een perceel met een kadastrale oppervlakte van 5231m² waarvan 4268m² tot het plangebied behoort, bestaand uit het perceel 270e, van afdeling 2 (Wannegem-Lede), sectie B van de gemeente Kruishoutem.

De aanwezige afzettingen in het projectgebied zijn tussen 55.000 en 13.000 jaar oud. Bijgevolg kan geen enkele archeologische periode a priori met zekerheid worden uitgesloten. Op basis van de beschikbare bodemkaarten kan in de zuidwestelijke hoek van het projectgebied een colluviaal pakket verwacht worden. De aanwezigheid van een dergelijk pakket impliceert erosie van materiaal meer hellingopwaarts maar dit materiaal is niet noodzakelijk afkomstig van binnen het projectgebied. Op de quartairgeologische kaart grenst het projectgebied in het zuiden aan de alluviale vlakte van de Stampkotbeek.

De accuraatheid van deze grens is niet gekend waardoor binnen het projectgebied ook rekening gehouden moet worden met mogelijk alluviaal gerelateerde bodemgenese. Hoewel de zuidelijk gelegen hellingspositie nabij een waterloop een interessante landschappelijke positie is voor menselijke bewoning blijkt dat de bodem erg nat is en er periodiek sprake is van wateroverlast waardoor de bodem enkel mits drainage geschikt is voor akkerbouw.

De landschapshistoriek wijst op een vrij natte bodem met een colluviaal pakket in het zuidwestelijke gedeelte van het projectgebied. Dit colluvium is afkomstig van hoger gelegen delen van het terrein, mogelijk er dus ook sprake van erosie binnen het projectgebied. Het colluviale pakket en de natte omstandigheden pleiten voor een goede bewaring van potentiële archeologische sporen enerzijds, de mogelijke erosie en de huidige aanwezige bomen hebben dan weer potentieel een negatieve impact op potentieel aanwezige archeologische sporen.

Aan de hand van de vele attestaties in de ruime omgeving, mag geconcludeerd worden dat het plangebied binnen een archeologisch interessante zone ligt. Een groot aantal van de archeologische vindplaatsen omvat lithisch materiaal, met voornamelijk een grote aanwezigheid uit het neolithicum. Alle andere archeologische periodes komen ook voor, weliswaar in beperktere mate, met de Romeinse periode als belangrijkste vertegenwoordiger. Het projectgebied ligt binnen de afbakening van het Slagveld van Oudenaarde. Het is echter niet duidelijk of er activiteiten voor, tijdens of na de Slag binnen het plangebied hebben plaatsgevonden. Net ten oosten van het plangebied werd een circulaire structuur in de historische percelering opgemerkt waarover echter geen verdere informatie beschikbaar is. Bij de projectie op het digitaal hoogtemodel valt op dat het plangebied lager gelegen is dan de besproken vindplaatsen. Zowel de neolithische als Romeinse attestaties liggen voornamelijk op de hoger gelegen gebieden in het landschap. Enkel de vindplaatsen uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd begeven zich ook op de lagere terreinen. Bijna alle gegevens zijn door middel van veldprospectie tot stand gekomen. Deze techniek kan een beeld weergeven over wat mogelijk in de ondergrond aanwezig zit maar biedt geen uitsluitend over de aard, uitgestrektheid, bewaringstoestand of de chronologische complexiteit van de site waardoor het moeilijk valt in te schatten of er daadwerkelijk nog sites aanwezig zijn.

Aan de hand van het geraadpleegde kaartmateriaal en de luchtfoto's blijkt dit gebied de laatste drie eeuwen in gebruik als boerderij. Het gebied lijkt ten minste vanaf de tweede helft van de 18de eeuw in gebruik geweest te zijn als boerderijterrein. Het is niet duidelijk of het gebouw in de 18de eeuw een oudere voorganger had. Vóór deze periode werden geen indicaties voor enige vorm van bewoning of bebouwing aangetroffen. Op basis van het bureauonderzoek kan de potentiële aanwezigheid van restanten uit het verre verleden niet met zekerheid uitgesloten worden.

Door grondig bureauonderzoek blijkt dat het projectgebied archeologisch interessant kan zijn, gezien het behoorlijk archeologische potentieel. Door de relatief kleine oppervlakte van de geplande ingrepen (ongeveer 1500m²) wordt slechts weinig potentieel tot kennisvermeerdering ingeschat. De kosten die gepaard zouden gaan met een eventueel vervolgonderzoek zijn gezien het beperkte kennispotentieel dan ook niet verdedigbaar. Bijgevolg wordt geen verder onderzoek aanbevolen.

3. Bibliografie

BAUTERS P., 1986. Het Oost-Vlaams molenbestand in 1986. *Kultureel jaarboek voor de provincie Oost-Vlaanderen. Bijdragen nieuwe reeks* nr. 25, Gent.

BOGEMANS F., 2007. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart. Kaartblad 29 – Kortrijk*, Brussel.

BORREMANS M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Gent.

BORREMANS M., 2015. Cenozoïcum: het Quartair. In: BORREMANS M. (red.) 2015. *Geologie van Vlaanderen*: 189-258 Gent.

BRAEKMAN K., 1989, onuitgegeven licentiaatsverhandeling. *Archeologisch onderzoek in de gemeente Wannegem-Lede: prospectie-analyse-synthese*, Universiteit Gent, Gent.

DE BRABANDERE F., DE VOS M., MENNEN V., RYCKEBOER H. & VAN OSTA W., 2010. *De Vlaamse gemeentenamen. Verklarend woordenboek*, Brussel.

DE CLOET D., DEVYT C., LEMMENS F., SMEYERS A., VAN WINKEL F. & VRIELYNCK M., 1964. Onze alarmkreet voor het molenbehoud. *Ons heem*, xviii, nr. 3-4: 94-109.

DE MEULEMEESTER J., 1984. Circulaire vormen in Oost-Vlaanderen. *Archaeologia Belgica* 259, Brussel.

DE MOOR G., LOOTENS M., VAN DE VELDE D. & MEERT L., 1997. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart. Kaartblad 21 Tielt*, Brussel.

DEVROE A. & CLAESEN J., 2013. *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem. Zingem-Prinsenhof Aquafin 21.994*. Archebo rapport 2013/11, Kortenaken.

FOARD G., PARTIDA T., VANDEBURIE J., DE VRIENDT B., URMEL L. & DERDE W., 2012. *Een archeologische evaluatie en waardering van het slagveld van Oudenaarde 1708 (Oudenaarde, provincie Oost-Vlaanderen)*. Ename Expertisecentrum voor Erfgoedontsluiting, Oudenaarde.

S.N. 2007. *Oudenaarde 1708, battlefield survey november 2007: initial analysis of early modern bullets*, Battlefield Trust survey team.

STEURBAUT E., 2015. Het vroeg-Eoceen. In: BORREMANS M. (red.), *Geologie van Vlaanderen*: 125-135, Gent.

VAN DEN DERGHE S., 1988- 1989. Laat-middeleeuwse vloertegels met slibversiering uit Huise. In: *Vobov-info* 1988/1989, 32/33: 34-35.

Geraadpleegde websites:

[HTTPS://CAI.ONROERENDERFGOED.BE/](https://cai.onroerenderfgoed.be/) (geraadpleegd op 12/12/2016)

(De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen. De aan- of afwezigheid van archeologische sporen dient met verder archeologisch onderzoek vastgesteld te worden.)

[HTTPS://DOV.VLAANDEREN.BE/DOVWEB/HTML/INDEX.HTML](https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html) (geraadpleegd op 12/12/2016)

[HTTPS://GEO.ONROERENDERFGOED.BE](https://geo.onroerenderfgoed.be/) (geraadpleegd op 12/12/2016)

[HTTP://WWW.GEOPUNT.BE](http://www.geopunt.be) (geraadpleegd op 12/12/2016)

[HTTPS://INVENTARIS.ONROERENDERFGOED.BE/](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/) (geraadpleegd op 12/12/2016)

[HTTP://WWW.NGI.BE/NL/NL1-1.SHTM](http://www.ngi.be/nl/nl1-1.shtm) (geraadpleegd op 12/12/2016)

ARCINSYS 2017: <https://arcinsys.hessen.de/arcinsys/digitalisatViewer.action?detailid=v2993209&selectId=1297074> (geraadpleegd op 3/01/2017)

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Wannegem-Lede*, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121606> (geraadpleegd op 3/01/2017)

HOOFDSTUK 2: BIJLAGEN

1. Lijst van plannen en kaarten

Plannen- en kaartenlijst Projectcode 2016J256					
Kaart-nr.	Type plan	Onderwerp plan	Aanmaak-schaal	Aanmaak-wijze	Datum
1	Kadasterplan	Kadasterplan met projectgebied	1 : 1	digitaal	4/01/2017
2	Topografische kaart	Topografische kaart met projectgebied	1 : 1	digitaal	4/01/2017
3	Orthofoto	Verstoorde zones	1 : 1	digitaal	4/01/2017
6	Orthofoto	Aanduiding terreininspectiefoto's	1 : 1	digitaal	4/01/2017
13	Hydrografische kaart	Hydrografische kaart	1 : 1	digitaal	4/01/2017
14	Orthofoto	Ligging plangebied	1 : 1	digitaal	4/01/2017
15	Orthofoto	Detail ligging plangebied	1 : 1	digitaal	4/01/2017
16	Geologische kaart	Tertiair geologische kaart	1 : 1	digitaal	4/01/2017
17	Geologische kaart	Quartaire geologische kaart	1 : 1	digitaal	4/01/2017
18	Bodemtypekaart	Bodemtypekaart	1 : 1	digitaal	4/01/2017
19	Bodemerosiekaart	Bodemerosiekaart	1 : 1	digitaal	4/01/2017
20	Bodemgebruikskaart	Bodemgebruik	1 : 1	digitaal	4/01/2017
21	Hoogtemodel	Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	1 : 1	digitaal	4/01/2017
22	Hoogtemodel	Weergave hoogteprofielen	1 : 1	digitaal	4/01/2017
24	Orthofoto	Weergave CAI codes	1 : 1	digitaal	4/01/2017
25	Hoogtemodel	Weergave sites steentijd	1 : 1	digitaal	4/01/2017
26	Hoogtemodel	Weergave sites metaaltijden	1 : 1	digitaal	4/01/2017
27	Hoogtemodel	Weergave sites Romeinse tijd	1 : 1	digitaal	4/01/2017
28	Hoogtemodel	Weergave sites (post)midleeeuwen en onbepaald	1 : 1	digitaal	4/01/2017
30	Historische kaart	Ferraris 1777	1 : 1	digitaal	4/01/2017
31	Historische kaart	Ferraris detail 1777	1 : 1	digitaal	4/01/2017
32	Historische kaart	Atlas der Buurtwegen 1840	1 : 1	digitaal	4/01/2017
33	Historische kaart	Detail Atlas der Buurtwegen 1840	1 : 1	digitaal	4/01/2017
34	Historische kaart	Poppkaart 1842-1879	1 : 1	digitaal	4/01/2017
35	Historische kaart	Detail Poppkaart 1842-1879	1 : 1	digitaal	4/01/2017
36	Historische kaart	Topografische kaart Vandermaelen 1846-1854	1 : 1	digitaal	4/01/2017
37	Historische kaart	Detail kaart Vandermaelen 1846-1854	1 : 1	digitaal	4/01/2017
38	Orthofoto	Toponiemenkaart	1 : 1	digitaal	4/01/2017
39	Orthofoto	Orthofoto uit 1971	1 : 1	digitaal	4/01/2017
40	Orthofoto	Orthofoto uit 1990	1 : 1	digitaal	4/01/2017
41	Orthofoto	Detail orthofoto uit 2002	1 : 1	digitaal	4/01/2017
42	Orthofoto	Orthofoto uit 2016	1 : 1	digitaal	4/01/2017
43	Hoogtemodel	Synthesekaart	1 : 1	digitaal	4/01/2017

2. Figurenlijst

Figurenlijst Projectcode 2016J256			
---	--	--	--

Figuur	Type figuur	Onderwerp	Aanmaakwijze
4	Overzichtsplan	Overzicht bestaande toestand	digitaal
5	Overzichtsplan	Overzicht geplande werken	digitaal
7	Terreininspectie	Foto 1	digitaal
8	Terreininspectie	Foto 2	digitaal
9	Terreininspectie	Foto 3	digitaal
10	Terreininspectie	Foto 4	digitaal
11	Terreininspectie	Foto 5	digitaal
12	Terreininspectie	Foto 6	digitaal
23	Hoogteprofiel	Hoogteprofiel	digitaal
29	Historische afbeelding	Kaart Brückmann 1711	digitaal